

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУЫ ИНСТИТУТЫ**

**ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА
ЖӘНЕ МЕКТЕПТЕРДІҢ, ЛИЦЕЙЛЕР МЕН ГИМНАЗИЯЛАРДЫҢ
МЕКТЕПАЛДЫ СЫНЫПТАРЫНДА ҚАУІПСІЗ БОЛУЫН ҚАМТАМАСЫЗ
ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ**

**ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ
ПРЕБЫВАНИЯ ВОСПИТАННИКОВ В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ
И ПРЕДШКОЛЬНЫХ КЛАССАХ ШКОЛ, ЛИЦЕЕВ И ГИМНАЗИЙ**

Астана, 2024

*Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Балаларды ерте дамыту институты базасында әзірленген*

Тәрбиеленушілердің мектепке дейінгі ұйымдарда және мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында қауіпсіз болуын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық – Астана, 2024 ж. 76 бет

Пікір жазғандар:

Б.К. Сактаганов PhD доктор;

Н.А. Сасенова меңгеруші;

Г.Б. Сарсембаева әдіскер.

Нұсқаулық балалар білім беру ұйымдарында және олардың аумағында болған кезде жазатайым оқиғалардың, сондай-ақ тұрмыстық, техногендік, жол-көлік жарақаттарының алдын алуға бағытталған.

Аталған нұсқаулық мектепке дейінгі ұйымдар мен мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарының педагогтеріне арналған.

Нұсқаулық ҚР ОАМ Балаларды ерте дамыту институтының Ғылыми-әдістемелік кеңесінде қаралып, ұсынылған (2024 жылғы 12 ақпандағы №1 хаттама).

Балаларды ерте дамыту институты, 2024 жыл

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Мектепке дейінгі жас - адамның тұлғасы қалыптасатын кезең. Ересектердің (педагогтер мен ата-аналардың) міндеті - балаларды қорғау ғана емес, сонымен қатар оларды өмірдегі түрлі қиын, қауіпті жағдайларға дайындау.

Кез келген жалпы қабылданған норманы бала білуі және қабылдауы керек, сонда ғана ол баланың мінез-құлқын түзетуіне ықпал етеді. Мінез-құлық ережелері мен қауіпсіздік шаралары адамның өмір сүру жағдайларымен тікелей байланысты. Әр орта: қала, ауыл, үйдегі жағдай - мінез-құлықтың түрлі тәсілдерін және тиісті сақтық шараларын талап етеді.

Қазіргі кезең қауіпсіз өмір сүруді қамтамасыз етудің қажеттілігін дәлелдеді, сондай-ақ мектепке дейінгі ұйым қызметкерлерін, тәрбиеленушілерді және олардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) қауіпсіз мінез-құлық дағдыларына үйретуді талап етеді.

Мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілердің өмірі мен денсаулығын қорғау мектепке дейінгі ұйымдардың негізгі міндеттерінің бірі болып табылады, яғни қауіпсіздік алған білімнің жиынтығы ғана емес, балалардың өмір сүру салтына айналуы тиіс. Балалар көшеде және үйде кездейсоқ жағдайларға тап болуы мүмкін, сондықтан басты міндет – оларды дербестік пен жауапкершілік танытуға ынталандыру болып табылады. Өйткені, балалар үйренгенінің бәрін шынайы өмірде, іс жүзінде қолдана білуі тиіс.

Тәрбиеленушілердің мектепке дейінгі ұйымдарда және мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында қауіпсіз болуын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулықты әзірлеудің өзектілігі мектепке дейінгі жас баланың жеке тәжірибесін қалыптастырудың маңызды кезеңі болып табылатынымен байланысты, дәл осы кезеңде қауіпсіз мінез-құлық тәжірибесі қалыптаса бастайды, сондықтан балаларды қоршаған ортада қауіпсіз өмір сүруге дайындау жүзеге асырылуы керек.

Нұсқаулықтың мақсаты: мектепке дейінгі ұйымдар мен мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың басшыларына, мектепалды сыныптарының педагогтеріне әдістемелік көмек көрсету.

Нұсқаулықтың негізгі міндеті - тәрбиелеу-білім беру процесінде жазатайым оқиғалардың, сондай-ақ тұрмыстық, техногендік, жол-көлік жарақаттарының алдын алуға бағытталған профилактикалық жұмыс болып табылады.

Осы нұсқаулықты толық сақтаған жағдайда білім беру ұйымының жағдайларында балалардың қауіпсіз болуы үшін оңтайлы жағдайлар жасалуы мүмкін.

Бұл материал білім беру ұйымдарында тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша мектепке дейінгі ұйымдар мен мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарының педагогтеріне арналған нұсқаулық болып табылады.

**Білім беру ұйымдарында тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№1 НҰСҚАУЛЫҚ**
(кіріспе / қайталанатын нұсқаулық)

1. Балабақшаға/мектепке өткір және шыны заттар, дәрілер, сағыз, сіріңке әкелуге болмайды.
2. Топ бөлмесінде/кабинетте өзін сабырлы ұстау керек, жүгіруге, орындықтарда тербелуге, терезенің алдына және үстелдің үстіне шығуға болмайды.
3. Жиһазды, ойыншықтарды және басқа заттарды ұқыпты ұстау қажет.
4. Топта/кабинетте қимылды ойындар ойнауға болмайды. Бұл жарақаттануға әкелуі мүмкін.
5. Құрдастарымен төбелесуге, ұрысуға болмайды!
6. Дымқыл еденде жүргенде абай болу керек. Еден құрғағанша күте тұру, содан кейін жүруге болады.
7. Есікті ашқанда немесе жапқанда абай болу, оның артында біреу тұруы мүмкін.
8. Электр розеткаларына заттарды сұғуға болмайды.
9. Тәрбиешінің рұқсатынсыз топтан/кабинеттен шығуға болмайды.
10. Киініп-шешінетін бөлмеде шкафтарды дұрыс пайдалану, есіктерді абайлап ашу, оларға ілініп тұрмау керек, орындықтардан секіруге және олардың үстімен жүгіруге болмайды.
11. Балабақшаның жуынатын бөлмесінде кранды қатты ашуға болмайды, тек өзінің орамалын қолдану; су шашпау, ойнамау.
12. Жатын бөлмеге ақырын кіру, жүгірмеу, кереуеттің бұрыштарына назар аудару керек.
13. Тамақтану кезінде шанышқылармен және қасықтармен ойнауға, сөйлеуге болмайды.
14. Түймелерді, мозаикаларды, қарындаштарды және басқа заттарды ауызға алуға болмайды.
15. Орындықтарды бір орыннан екінші орынға ауыстырған кезде оларды жоғары көтермеу керек.
16. Баспалдақпен асықпай көтерілу, одан түсу, таяныштан ұстау және бір-бірі итермеу керек.
17. Балабақшаның ауласына тек тәрбиешімен бірге шығу керек.

**Мектепке дейінгі ұйымның киініп-шешінетін бөлмесінде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№2 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық киініп-шешінетін бөлмеде балалардың жарақаттануын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Киініп-шешінетін бөлмеде шкафтарды дұрыс пайдалану.
2. Шкафтардың есіктерін абайлап ашу керек.
3. Шкафтардың есіктеріне ілініп тұрмау, оларды тарсылдатпау керек.
4. Киімдерді шашуға болмайды.
5. Киімдерді ұқыпты бүктеу: бас киім мен сыртқы киімді жоғарғы сөреге, аяқ киімді төменгі сөреге қою керек.
6. Біреудің киімдерін ұстауға болмайды.
7. Орындықтардан секіруге болмайды.
8. Киініп-шешінетін бөлмеде жүгіруге болмайды.
9. Бір-бірін итеруге болмайды.
10. Шкафтардың ішіне жасырынуға болмайды.
11. Кіретін есікті тарсылдатуға болмайды.
12. Жаныңызда балалар болса біреуінің қолын (саусақтарын) қысып қалмау үшін есікті ақырын, мұқият жабу.
13. Есіктің саңылауларына саусақтарды сұғуға болмайды.
14. Егер есік ішке қарай ашылатын болса, оған жақын тұруға болмайды, өйткені біреу есікті ашқан кезде соғылып қалуы мүмкін.
15. Киініп-шешінетін бөлмеде қатты сөйлесуге болмайды.

Балабақшаның жуынатын бөлмесінде және дәретханада тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №3 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық балабақшаның жуынатын бөлмесіне және дәретханаға бару кезінде балалардың жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Жуынатын бөлмеде және дәретханада бір уақытта 5-6 адамнан артық болмауы керек.
2. Дәретханада гигиена ережелерін міндетті түрде сақтау: дәретхана қағазын пайдалану, унитазды сумен шаю, қолды сабынмен жуу, орамалмен қолды жуып болғаннан кейін сүрту.
3. Дәретхана бөлмесінде унитазға ұсақ заттар мен ойыншықтарды лақтыруға, одан қайта алуға, унитаздар арасындағы қалқаларға ілініп тұруға болмайды.
4. Жуынатын бөлмеде жүгіруге, секіруге, су шашуға, ойнауға, тазалау құралдарын ұстауға, орамал кептіргішке ілініп тұруға, батарея торына және терезенің алдына шығуға болмайды; себезгіні өзбетінше қолдануға болмайды.
5. Қолды жуған кезде сабынды қолдану.
6. Қолды жуу немесе жуыну кезінде кранды қатты ашпау керек.
7. Тек өзінің орамалымен сүртіну қажет.
8. Балалар үнемі тәрбиешінің бақылауында болуы керек.

**Балабақшада тамақтану кезінде тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез - құлық ережелерін сақтауы бойынша
№4 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балабақша тәрбиеленушілерінің ас құралдарымен, сынған ыдыстармен жарақаттануын, ыстық тамақпен күйіп қалуын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Тамақтануға үстел басына құрдасымен таласпай, асықпай отыру керек.
2. Үстел басында дұрыс отыру: шынтақты үстелдің үстіне қоюға болмайды.
3. Тамақ ішкенде қатты сөйлеуге болмайды.
4. Тамақты мұқият шайнау, тағамды үлкен бөліктерге бөліп, жеуге, сусынды қатты жұтып, ішуге болмайды.
5. Егер тамақ ыстық болса, оны үрлеп, суытуға болмайды, бірақ суығанша қасықпен ақырын араластыру керек.
6. Тамақты қолмен жеуге болмайды, күйіп қалмау үшін ас құралдарын: қасық, шанышқы, пышақ, шай қасықты қолдану керек.
7. Ас құралдарын сермеуге рұқсат етілмейді. Өзін және айналадағыларды жарақаттауы мүмкін.
8. Шанышқы – өте қауіпті зат, сондықтан шанышқыны шаншып алмау үшін жоғары көтеруге болмайтынын ескерту.
9. Тамақ ішкенде асықпай, сақтықпен тамақтану керек, тамақты жарақаттап және шашалып қалмау үшін шанышқыны ауызға терең сұғуға болмайды.
10. Өзінің, көршісінің тістерін, мұрнын және құлағын шанышқымен шұқуға болмайды.
11. Тамақ ішкенде бірінші тағам құйылған немесе екінші тағам салынған тәрелке үстелдің шетінен алшақ қойылуы керек, өйткені тәрелке құлап, күйіп қалуы мүмкін.
12. Сорпа құйылған тәрелкені өзіне қарай еңкейтуге болмайды, сорпаны тәрелкенің шетінен ішпей, ас құралдарын қолдану қажет.
13. Сусын құйылған шыныаяқты тұтқасынан ұстап, шашалып қалмас үшін асықпай ішу керек.
14. Шыныаяқты сермеуге, лақтыруға болмайды, ол сынған жағдайда балаларды жарақаттауы мүмкін.
15. Егер ыдыс сынса, оның сынықтарын ұстауға болмайды, оларды ересектер жинап алады, сынықтардың өткір жиектері жарақаттауы мүмкін.
16. Тамақты ішіп болмай үстелдің басынан тұруға болмайды.

**Ойын әрекеті кезінде тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№5 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық ойын кезінде тәрбиеленушілердің жарақаттану жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Ойыншықтарды, текшелерді лақтыруға, бір-бірін итеруге болмайды.
2. Үйден әкелінген заттарды: шыны, өткір және үшкір заттар, сірінке, дәрі-дәрмектер және т. б. топқа/сыныпқа әкелуге және ойындарда қолдануға болмайды;
3. Үстел үсті ойындарын қолданғаннан кейін қораптарға салып, орнына қою керек. Ойындардың бөлшектерін және басқа да ұсақ заттарды алуға болмайды.
4. Ойын кезінде орындықтар мен үстелдердің үстіне шығуға, үстелдердің астынан еңбектеуге болмайды.
5. Топ бөлмесінде қимылды ойындар өткізген кезде тәрбиеші белгілеп берген аумақты ғана пайдалану керек.
6. Ойын ережесін орындау үшін басқа балаларға кедергі жасамау, итермеу, айқайламау керек.
7. Ас құралдарын, сюжетті-рөлдік ойындардың атрибуттары: қайшылар, тарақтар, жебелері бар шарлар, доптарды және т.б. тек міндетіне сәйкес қолдану.
8. Бір-бірінен ойыншықтарды тартып алуға болмайды.
9. Ойын аяқталғаннан кейін барлық ойыншықтар мен ойын материалдарын орындарына қою керек.
10. Табиғат бұрышындағы еңбекті тек тәрбиешінің бақылауымен жүзеге асыру қажет.
11. Теледидар немесе ноутбукті тек тәрбиеші қосады.
12. Розеткалармен ойнауға, оларға заттарды сұғуға тыйым салынады.

**Бейнелеу әрекеті бойынша материалдармен жұмыс істеу кезінде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№6 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балалардың сурет салуға, мүсіндеуге және жапсыруға арналған материалдармен (қағаз, ермексаз, сазбалшық, бояулар, балауыз борлар, пастель, фломастерлер, желім) жарақаттану жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Бейнелеу әрекеті (сурет салу) бойынша жұмыстың алдында арнайы киім кию керек (алжапқыш, жеңқап және т.б.).

2. Тәрбиешінің айтқанын мұқият тыңдап, тапсырманы орындауда қолданатын тәсілдерді көрсетуін қадағалау.

3. Қағазбен жұмыс істегенде қағаздың қырына қолды кесіп алудан, қағаздың ауызға түсіп кетуінен сақ болу керек.

4. Ермексазбен және сазбалшықпен жұмыс істегенде ауызға, мұрынға, құлаққа тиіп кетпеуін қадағалау, бетті, киімді ластаудан сақ болу керек.

5. Балауыз борлармен және пастельмен жұмыс істеу кезінде:

- оларды ауызға алуға;
- өзінің немесе көршісінің құлағына, мұрынына, көзіне салуға;
- оларды сермеуге;
- сындыруға;
- оларға арналмаған орынға қоюға;
- өзінің, көршісінің денесіне немесе киіміне сурет салуға;
- оларды лақтыруға тыйым салынады.

6. Қылқаламмен және қарындашпен жұмыс істеу кезінде:

- оларды ауызға алуға;
- өзінің немесе көршісінің құлағына, мұрынына, көзіне салуға;
- қылқаламды, қарындашты, фломастерді сермеуге;
- қылқаламды сындыруға, қылын жұлуға;
- оларға арналмаған орынға қоюға;
- өзінің, көршісінің денесіне немесе киіміне сурет салуға;
- қылқаламдар мен қарындаштарды лақтыруға қатаң тыйым салынады.

7. Қылқаламда немесе қарындашта ақаулар болған жағдайда тәрбиешіге жүгіну.

8. Қарындашпен жұмыс істеп болғаннан кейін оны белгіленген орынға ұшталған жағын жоғары қаратып қою керек.

9. Бояулармен және желіммен жұмыс істегенде олардың көзге, ауызға, мұрынға тиіп кетпеуін қадағалау, бетті, киімді ластаудан сақ болу керек.

10. Қандай да бір ақаулар мен қиындықтар туындаған жағдайда міндетті түрде тәрбиешінің көмегіне жүгіну керек.

11. Тәрбиешінің рұқсатынсыз қайшыны алуға болмайды.

12. Қайшыны оң қолға ұстау керек.

13. Қайшыны ұштарын жоғары қаратып ұстауға тыйым салу.

14. Қайшыны ашық күйде қалдыруға болмайды.

15. Қайшының ұштарын өзіне қарай бұруға болмайды.
16. Балалар бір - бірінен 1 метр қашықтықта отыруы керек.
17. Қайшымен жұмыс істеу кезінде дұрыс қалыпта отыру.
18. Қайшымен жұмыс істеген кезде мұқият және абай болу керек, қайшыны және басқа құралдарды қолға ұстап жүруге болмайды және басқа балаларға кедергі жасамау керек.
19. Жан-жағына алаңдауға және қайшыны сермеуге болмайды.
20. Қайшыны көршісіне ұштарын жауып, дөңгелектері бар жағымен беру керек.
21. Жұмыс аяқталғаннан кейін барлық материалдарды орнына қою.
22. Арнайы киімді шешіп, орнына іліп қою керек.
23. Жұмыс аяқталғаннан кейін қолды мұқият жуу, орамалмен сүрту.
24. Тіпті жеңіл жарақат алған жағдайда да тәрбиешіге айту керек.

Қауіпсіздік ережесі.

- Қағаз қиған кезде қайшыны емес, қағаз парағын жылжыт.
- Қайшының ұшын жоғары қаратып ұстама.
- Қайшыны біреуге бергенде, жабық күйінде бер.
- Желімді аузыңа салма.
- Жұмыс біткен соң қайшыны арнаулы қорапшаға салып қой.

**Ұсақ моториканы дамыту үшін материалдармен жұмыс істеу кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№7 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балалардың жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Сынған немесе жарылған бөлшек тауып алса, оны тәрбиешіге беру керек.
2. Шығармашылық үшін арнайы бөлінген орында ұсақ бөлшектермен үстел басында жұмыс істеу керек.
3. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған конструктордың, мозаиканың, басқа материалдардың ұсақ бөлшектерін ауызға алуға, мұрынға немесе құлаққа сұғуға болмайды.
4. Егер балалардың біреуі осылай істеп жатқанын байқаса, дереу тәрбиешіге айту керек.
5. Моншақтарды жіпке тізбектеу және байлау кезінде саусаққа бауды немесе сымды бірнеше қабаттап орауға болмайды (қан айналымын бұзбау үшін).
6. Ойынды толық қалпында сақтау үшін конструкторлардың ұсақ бөлшектерін жоғалтуға, лақтыруға, үйге алып кетуге рұқсат етілмейді.
7. Ойнап болғаннан кейін әр конструкторды өз қорабына жинап, қақпағын жауып, орнына қою керек.

**Табиғат бұрышында еңбек етуде тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез - құлық ережелерін сақтауы бойынша
№8 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балалардың шаруашылық құралдарымен жарақаттану, жануарлардың тістеп алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Табиғат бұрышында жұмыс істегенде халат немесе алжапқыш кию керек.
2. Еңбек ету үшін материалдарды алу ыңғайлы болатындай етіп орналастыру керек.
3. Жұмыс істеу ыңғайлы болатындай тұру керек (арнайы сүйеніштерде, орындықтарда).
4. Өсімдіктерді, көшеттерді отырғызу кезінде міндетті түрде қолғап кию керек.
5. Тәрбиеші түсіндіріп, көрсеткеннен кейін ғана табиғат бұрышында жұмыс істеуге кірісу керек.
6. Жануарларды тордан алып шыққанда, оларды тістеп алмас үшін шүйдесінен ұстау керек.
7. Сүтқоректілердің торлары мен қоршауларын қолғап киіп тазалау керек.
8. Жақында ұрпақ әкелген аналықтарды қоршаудан шығаруға болмайды, тістеп алуы мүмкін.
9. Құмырадағы топырақты шашыратпай, тамырларына зақым келтірмей, өсімдіктердің топырағын мұқият қопсыту керек.
10. Құрал-жабдықтарды (материалдарды) тек міндетіне сәйкес пайдалану.
11. Балалардың шамасы келетін жұмыс түрлері және олардың барысында туындауы мүмкін қауіптер:

№	Жұмыс түрлері	Ықтимал қауіптер
1	Өсімдіктерді суару	құмыраның құлауы, киіміне су төгіп алу, өсімдіктермен улануы
2	Өсімдіктерді қопсыту	қопсытуға арналған таяқшалармен дене бөліктерін жарақаттау (әсіресе көз, бас)
3	Өсімдіктерді қайта отырғызу	дене бөліктерін жарақаттау; топырақтың көзге, ауызға, құлаққа түсуі; киіміне су төгіп алуы
4	Балықтарды қоректендіру	Балықтарға арналған азықпен улану; киіміне су төгіп алу аквариумнан лас судың аузына түсуі
5	Жануарларды қоректендіру	жануарлардың тістеп алуы; жануарларға арналған азықпен улану, жануарлардан қандай да бір ауруларды жұқтыру

12. Табиғат бұрышында жұмыс істеген кезде бір-бірін итеруге, құралдарға таласуға, аузына заттарды алуға болмайды.
13. Жұмысты аяқтағаннан кейін халатты шешіп, орнына қою керек.
14. Қолды міндетті түрде сабынмен жуу.
15. Қандай да бір жарақат алған жағдайда тәрбиешіге айту керек.

**Тәрбиеленушілердің спорт залына барған кезде және
«Дене шынықтыру» ұйымдастырылған іс-әрекетінде қауіпсіз
мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№9 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балалардың жарақаттану жағдайларының алдын алу және денсаулығын сақтау мақсатында мектеп жасына дейінгі балалар үшін әзірленді.

1. Спорт залға тек тәрбиешінің еріп жүруімен келіп, қайту керек.
2. Спорт залға спорттық киімде және ойыншықсыз келу керек.
3. Жаттығуларды орындау кезінде дене шынықтыру нұсқаушысының барлық талаптарын мұқият тыңдап, орындау қажет.
4. Жаттығуларды орындаған кезде сөйлесуге болмайды, өйткені бала тілін тістеп алуы мүмкін.
5. Қимылды ойындар ойнағанда бір-бірін итеруге болмайды.
6. Басқа балалар ойнап жатқан спорттық жабдықтарға жақындауға болмайды.
7. Өз кезегін күтуі керек немесе балалармен уақыт туралы келісуге болады.
8. Спорттық жабдықтарда айналысқан кезде бір-бірін итермеу керек.
9. Гимнастикалық қабырғаға асықпай көтерілу және одан түсу.
10. Спорттық жабдықтарды өзбетінше алуға болмайды.
11. Спорттық жабдықтарды рұқсатсыз жылжытуға болмайды.
12. Қақтығысуды болдырмау үшін жүгіру кезінде кенеттен тоқтамау керек.
13. Жаттығуларды бірінің артына бірі тұрып орындау кезінде қауіпсіз қашықтықты сақтау керек.
14. Спорттық жабдықтардың бұзылғанын байқаған жағдайда бұл туралы дене шынықтыру нұсқаушысына немесе тәрбиешіге айту керек.
15. Ұйымдастырылған іс-әрекет аяқталғаннан кейін бірінің артынан бірі сапқа тұрып, бір-бірін итермей, шуламай спорт залдан баяу қадаммен шығу керек.

**Тәрбиеленушілердің музыка залында қауіпсіз мінез- құлық
ережелерін сақтауы бойынша
№10 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде балалардың жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Музыка залында балалардың мінез-құлқының жалпы ережелері

1.1. Музыка залына тек тәрбиешінің еріп жүруімен келіп, қайту керек.

1.2. Музыка залында дыбыстық және музыкалық аппаратура орналасқан. Оған жақындауға және оны қосуға, сымдар мен кабельдерін ұстауға болмайды.

1.3. Музыкалық құралдарды, аспаптарды тек музыка жетекшісінің немесе тәрбиешінің рұқсатымен пайдалануға болады.

1.4. Еденге құралдарды тастауға, оларды басуға болмайды.

1.5. Музыка залында жүгіруге, секіруге, шулауға болмайды.

1.6. Басқа балалар сүрінбеуі үшін орындықтарда тербеліп, аяқтарды алға созуға болмайды.

1.7. Музыка залында ауыр заттарды (орындықтар, аппаратура, декорациялар) жылжытуға болмайды.

2. «Музыка» ұйымдастырылған іс-әрекеті кезінде тәрбиеленушілердің мінез-құлық ережелері

2.1. Қимылды ойындарды, жаттығуларды, билерді орындау кезінде мінез-құлық ережелерін сақтау керек: бір-біріне қарай жүгірмеу, соқтығыспау, бір-бірін итермеу, киімінен тартпау.

2.2. Егер музыкамен қимылдарды орындау кезінде (жүгіру, секіру, билеу) кенеттен қолынан зат түсіп кетсе - басқа балаларға кедергі келтірмеу үшін қимылдар аяқталғанға дейін тоқтамау, оны көтермеу керек.

2.3. Музыкалық шығарманы тыңдағанда немесе жаңа әнмен таныстырғанда дұрыс отыру керек (аяқтар бірге, қолдар тізенің үстінде), алаңдамай, музыканы, әнді мұқият тыңдау.

3. Балалардың музыкалық аспаптарын қолдану ережелері

3.1. Музыкалық аспаптарды тек музыка жетекшісінің рұқсатымен қолдануға болады.

3.2. Қажет болмаса фортепианоны ұстауға болмайды, оның қақпағы ауыр, баланың жарақаттанып қалуы мүмкін.

3.3. Құралдарды еденге, терезеге, қабырғаға, айнаға немесе бір-біріне лақтыруға, оларды басуға болмайды.

3.4. Музыкалық аспаптардан дыбыстарды қатты шығаруға болмайды.

3.5. Ұйымдастырылған іс-әрекет аяқталғаннан кейін барлық аспаптарды музыка жетекшісіне тапсыру керек.

3.6. Музыка залынан асықпай, ұйымдасқан түрде шығу керек.

**Баспалдақпен көтерілу және одан түсу кезінде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№11 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық білім беру ұйымдарының баспалдақтарында балалардың жарақаттану жағдайларының алдын алу үшін әзірленді.

1. Ересектің еріп жүруінсіз баспалдаққа көтеріліп, түсуге болмайды.
2. Баспалдақпен төмен түсіп, көтерілген кезде таяныштан ұстау керек.
3. Баспалдақпен түсу және көтерілу кезінде жұппен жүруге және бір-бірінің қолынан ұстауға болмайды.
4. Баспалдақпен төмен түсіп, көтерілгенде абай болу керек, сатылардан аттап өтуге, секіруге болмайды.
5. Сатылардың шетіне тұруға, сатылардан секіруге болмайды.
6. Баспалдақпен жүгіруге, бір-бірін қуалауға, итеруге тыйым салынады.
7. Алда келе жатқан тәрбиеленушілердің қолынан, киімдерінен тартуға тыйым салынады.
8. Қолына үлкен заттарды алып, баспалдақпен төмен түсуге болмайды.
9. Таяныштың аралығына кіруге, оларға ілініп тұруға болмайды.
10. Ересектердің рұқсатынсыз және ересектің еріп жүруінсіз топқа /кабинетке оралуға болмайды.
11. Бала баспалдақта жарақаттанып қалған жағдайда тәрбиешіге айтуы керек.

**Серуендеуге дайындық кезінде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№12 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық серуендеуге дайындық кезінде балалардың жарақаттану жағдайларын болдырмау мақсатында балабақша тәрбиеленушілері үшін әзірленді.

1. Серуенге шығу үшін дұрыс киіну керек.
2. Асықпай, киімді шкафтан алып, шашпай киіну керек.
3. Киіну кезінде бір-бірін итеруге, киімінен тартуға болмайды.
4. Киіну кезінде барлық түймелерінің тағылғанын, бауының байланғанын тексеру керек.
5. Дұрыс киінбеген жағдайда бұл серуен кезінде кедергі келтіруі мүмкін.
6. Киімнің қалталарында бөгде заттар болмауы керек, өйткені ұсақ заттар жоғалып кетуі мүмкін.
7. Серуенге дайындалған кезде шкафтың ішіне кіруге, жасырынуға болмайды, бала саусақтарын қысып алуы мүмкін.
8. Серуенге тек тәрбиешімен бірге шығу керек.
9. Баспалдақпен түскенде абай болу керек, таяныштын ұстауды ескерту қажет.
10. Бала өзінің және артынан келе жатқан құрдастарының саусақтарын қысып қалмас үшін есіктерді сақтықпен ашып, жабу керек.

**Білім беру ұйымының ауласында серуен кезінде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№13 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық білім беру ұйымының ауласында серуен кезінде балалардың жарақат алу жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Серуенге тәрбиешімен бірге шығу керек.
2. Баспалдақпен түскенде аяқтың астына қарау, бір-бірін итермеу, асықпау, таяныштан ұстау керек. Білім беру ұйымының ғимаратынан баяу шығу керек.
3. Кіреберістен шығып, жүгіруге болмайды.
4. Таяқтарды, тастарды және басқа қауіпті заттарды ұстамау және оларды лақтырмау керек.
5. Төбешікке тек баспалдақпен көтерілу керек, онда ойын ұйымдастыруға болмайды.
6. Төбешіктен қезекпен сырғанау: басқаларға сырғанауға жол беру, сосын өзі сырғанауы керек.
7. Түрлі заттарды ауызға алуға, оларды жалауға болмайды.
9. Учаскенің (алаңның) шегінен шығуға тыйым салынады.
10. Қоршауға, ағаштарға, орындықтарға шығуға болмайды.
11. Құрдастарымен бірге ойнау, ұрыспау, жанжалдаспау керек.
12. Аулаға бейтаныс адам келсе:
  - оған жақындауға;
  - оның қолынан зат алуға;
  - бейтаныс адаммен сөйлесуге;
  - бейтаныс адаммен кетуге;
  - бейтаныс адамға өзі туралы, отбасы туралы айтуға болмайды.
13. Бейтаныс адамды байқаған жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.
14. Бөгде затты көрген жағдайда:
  - бөгде затқа жақындауға;
  - оны аяқпен немесе таяқпен түртуге болмайды.
15. Табылған заттан алшақ кету керек.
16. Тәрбиешіге қауіпті (күдікті) заттың табылғаны туралы айту қажет.
17. Жаз мезгілінде:
  - ыстық күндері бас киім кию;
  - ыстық күндері көлеңкеде ойнау;
  - тек тәрбиешінің рұқсатымен жалаңаяқ жүру;
  - күнге тікелей қарауға болмайды, бұл көру қабілетінің нашарлауына әкелуі мүмкін;
  - серуенде жеке ыдыстан қайнаған су ішу керек;
  - серуен кезінде қол лас болатындықтан жемістерді (алма және т. б.) жеуге;
  - үшкір, өткір заттарды;
  - саңырауқұлақтарды, өсімдіктер мен жидектерді жұлуға болмайды.
18. Қыс мезгілінде:

- құм себілген жолмен жүру;
- қолдарынан ұстамай, бір-бірін итермей, бір-бірінен белгілі бір қашықтықта жүру;

- көктайғақ кезінде жеңіл адымдап жүру, бірақ сырғанамау;
- металл заттар мен жабдықтарға ерін мен тілді тигізбеу;
- жұқа мұз жапқан шалшықтармен жүрмеу;
- көзге қар лақтырмау;
- ойын кезінде бір-бірін итермеу, аяқтан шалмау;
- ғимараттан 1,5 метр алшақ жүру, мұз сүңгілері мен қардың құлауы мүмкін;
- құлаған мұз сүңгілерін ұстауға немесе жалауға;
- құлап қалған жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.

19. Алаңда қимылды ойындар өткізу кезінде:

- ойын ережелерін мұқият тыңдау;
- ойынды тек тәрбиешінің белгісі бойынша бастау;
- тек белгіленген жерде ойнау;
- лақтыру кезінде басқа балаларды нысанаға алуға болмайды;
- тек белгіден кейін допты лақтыру және оның артынан жүгіру;
- ойын кезінде бір-біріне соқтығыспау, аяқтан шалмау, киімнен тартпау, бір-бірін итермеу керек.

20. Әткеншек тебу кезінде:

- тек тәрбиешінің рұқсатымен және бақылауымен тебу;
- жарақаттанбау үшін әткеншекке бір баланы ғана отырғызу;
- әткеншекте қатты тербелмеу;
- басқа бала әткеншекте отырған кезде әткеншекке жақындамау;
- әткеншектің орындығына аяқпен тұрмау;
- әткеншек тоқтағанға дейін одан түспеу;
- тұтқасынан мықтап ұстау керек.

21. Аулаға кіріп кеткен жануарлардан сақ болу, оларды ұстауға немесе ызаландыруға болмайды.

22. Жарақат алған жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.

23. Серуенге алып шыққан ойыншықтарды жинауға тәрбиешіге көмектесу және топқа қайту үшін екі – екіден сапқа тұру керек.

24. Серуеннен тек тәрбиешінің рұқсатымен және топпен ұйымдасқан түрде кетуге рұқсат етіледі.

**Балабақшаның жатын бөлмесінде тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№14 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық жатын бөлмеде болған кезде балалардың жарақат алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Ұйқыға жатар алдында дәретханаға барып, бетті жуып, ауызды шаю керек.
2. Балабақшаның жатын бөлмесінің есігін ашу және жабу кезінде абай болу керек. Саусақтарды есіктің арасына қоюға, есікті тарсылдатуға болмайды.
3. Жатын бөлмеге тыныш кіру, жүгірмеу, кереуеттердің өткір бұрыштарына назар аудару керек.
4. Жатын бөлмеге бөгде заттарды (тамақ қалдықтары, шаш қыстырғыш, сақиналар, ойыншықтар және т.б.) алып кіруге болмайды.
5. Аузыңызда, қолыңызда немесе пижаманың қалтасында кәмпиттер, компоттын сүйектері, ұсақ ойыншықтар, мозаиканың бөлшектері және т. б. ұстауға болмайды.
6. Ұйықтар алдында шешіну және ұйқыдан кейін киіну кезінде кереуеттердің арасында жүгіруге, киімдерді, төсек жапқыштарды, көрпелерді сермеуге, жастықтарды лақтыруға болмайды.
7. Киімді орындықтарға ұқыпты бүктеп қою керек. Орындықтар өтуге кедергі келтірмеу үшін, тек рұқсат етілген жерде тұруы керек.
8. Ұйықтағанда көзілдірікті шешу, оны арнайы үстелге қою керек (көзілдірік киетін балалар болса).
9. Жатын бөлмеде сөйлесуге, басқа балаларға кедергі жасауға болмайды.
10. Ерте оянған баланың шуламауын қадағалау керек.
11. Жатын бөлмеде жеңіл жарақат алған жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.

**Тәрбиеленушілердің білім беру ұйымынан тыс серуендеу және
экскурсиялар кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№15 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық білім беру ұйымынан тыс жерлерде серуен және экскурсиялар кезінде балалардың жарақат алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Далаға шықпас бұрын дұрыс киіну керек: түймелерді тағу, бауларды байлау және т. б..
2. Далаға шықпас бұрын жұппен немесе үшеуден сапқа тұру керек.
3. Қасында бірге кім тұрғанын есте сақтап алу керек.
4. Тәрбиешінің бағдар туралы айтқанын мұқият тыңдау керек.
5. Қолында ойыншықтар немесе заттар болмауы керек – оларды ересек адам алып жүруі керек.
6. Ересектің ерітіп жүруінсіз балабақша/мектеп аумағынан шығуға тыйым салынады.
7. Жаяу серуендеу кезінде:
  - жұптар арасындағы қашықтықты сақтау;
  - баяу қадаммен жүру;
  - алда келе жатқан балаларды итермеу;
  - оларды киімдерінен тартпау және ұстамау;
  - аяқтан шалмау;
  - топтан қалып қоймау (егер қандай да бір себептермен тоқтау керек болса, тәрбиешіге ескерту керек, бәрі тоқтап, сізді күтеді);
  - мұқият болу, тәрбиешіден қалып қоймау;
  - тәрбиешінің айтқанын есту үшін ақырын сөйлеу, айқайламау;
  - тек оң жақтағы тротуармен жүру, саптан шықпау қажет.
8. Жолдың жиегімен жүруге тыйым салынады.
9. Жолдың жүру бөлігін тек ересектермен жаяу жүргіншілер өткелі арқылы, бағдаршамның жасыл түсі бойынша, ережелерді сақтай отырып өту керек.
10. Жерден әртүрлі заттарды (ойыншықтар, қағаздар, бөтелкелер және т.б.) алуға тыйым салынады.
11. Бейтаныс жануарларға жақындауға және оларды сипауға болмайды.
12. Бейтаныс адамдармен кетуге, олардан тәрбиешінің рұқсатынсыз заттар алуға (ойыншықтар, суреттер, кәмпітер және т.б.) тыйым салынады.
13. Жеңіл жарақат алған, өзін нашар сезінген (шаршау) жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.

Құммен ойнау немесе эксперимент жасау кезінде, сондай-ақ далада тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №16 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық құммен ойнау немесе тәжірибе жасау кезінде, сондай-ақ далада балалардың жарақат алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Құмды лақтыруға, шашуға болмайды, құммен мұқият ойнау, құмды ұқыпты қазып, құрастыру, құмсалғышта және құмсалғыштың жанында бір-бірін итермеу керек.

2. Құммен ойнауға арналған ойыншықтар мен құралдарды лақтыруға болмайды, оларды мұқият пайдалану керек.

3. Лас қолмен көзді, бетті уқалауға болмайды, құммен ойнап болғаннан кейін қолды жуу керек.

4. Егер құм көзге, құлаққа, мұрынға немесе ауызға түссе, оларды бірден сумен жуып, ересектерге (тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне) айту керек.

**Эксперимент жасау және сумен ойнау кезінде
(сабын көпіршіктері), сондай-ақ далада
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№17 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық тәжірибе жүргізу және сумен ойнау кезінде, сондай-ақ далада балалардың жарақат алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Барлық сумен ойналатын ойындар (сабын көпіршіктері) тек тәрбиешінің рұқсатымен өткізіледі.
2. Сабынды суды белгілі бір ыдысқа тек тәрбиешінің рұқсатымен құю керек.
3. Сабын көпіршіктерін үрлеу үшін тек пластмасса түтіктерді немесе дайын сабын көпіршіктерінен арнайы құрылғыларды қолдану керек.
4. Басқа балалардың бетіне және киіміне сабынды суды шашуға болмайды.
5. Сабынды суды ішуге болмайды.
6. Балаларды түтікпен нұқуға тыйым салынады.
7. Сабын көпіршіктерін басқа балалардың бетіне үрлеуге болмайды.
8. Сабын көпіршіктерімен топта немесе аулада жүгіруге, сабын көпіршіктерін бір-бірінен тартып алуға, қолында сабын көпіршіктерін ұстап жүрген балаларды итеруге болмайды, себебі сабын сұйықтығы төгіліп, бала тайып, құлап, жарақат алуы мүмкін.
9. Ойыннан немесе эксперимент жасап болғаннан кейін қолды мұқият жуып, заттарды орнына, ойыншықтардан бөлек қою керек.
10. Сабынды су көзге тиіп кетсе, дереу тәрбиешіге айту керек.

Медициналық кабинетте тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №18 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық медициналық кабинетке барған кезде балалардың жарақат алу жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Медициналық кабинетке барар алдында қолды сабынмен жуу керек.
2. Медициналық кабинетке кіру және одан шығу тәрбиешінің немесе медицина қызметкерінің еріп жүруімен орындалуы керек.
3. Медициналық кабинетке сырт киіммен, бас киіммен және ауыстыратын аяқ киімсіз кіруге болмайды.
4. Медициналық кабинетке барудың себебі туралы медицина қызметкерін мұқият тыңдау керек.
5. Медицина қызметкерінің нұсқауларын орындау қажет.
6. Қушеткада ұқыпты және тыныш жату керек.
7. Егер медициналық кабинетте сынап термометрлері болса, оларды сындырып алмау үшін өте мұқият пайдалану керек.
8. Кабинетте шыныдан жасалған заттарды, медициналық құралдарды және дәрі-дәрмектерді ұстауға болмайды.
9. Дәрігердің тағайындауынсыз дәрі-дәрмекті ауызға алуға, қалтаға салуға болмайды.
10. Дәрі-дәрмектер мен шыны ыдыстағы сұйықтықтарды иіскеуге болмайды.
11. Егер шыны ыдыстар сынып қалса, сынықтарды ұстауға болмайды, оларды медицина қызметкері жинап алады.
12. Медициналық кабинеттегі электр құрылғыларын, сымдар мен розеткаларды ұстауға болмайды.
13. Тексеру, егу және басқа медициналық шаралар кезінде үрейленудің, айқайлаудың және ересектердің қолынан ұстаудың қажеті жоқ. Айқай-шу басқа балаларды қорқытып, медициналық шараны қиындатуы мүмкін.
14. Медициналық шаралар басталғанға дейін және аяқталғаннан кейін медицина қызметкеріне өзінің жағдайы туралы (бастың айналуы, ауырсыну, жүректің айнуы және т.б.) айту керек.

Бассейнде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№19 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық бассейнге барған кезде балалардың жарақат алу жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

1. Бассейн бөлмесіне ұйымдасқан түрде кіру, шешіну үшін жеке орын алу керек.
2. Жүзуге арналған қалпақ, душ қабылдауға арналған резеңке аяқ киім кию керек.
3. Сырғанақ емес жолмен бассейн бөлмесіне ақырын кіріп, орындыққа отыру.
4. Жүзу нұсқаушысының барлық бұйрығын мұқият тындап, орындау керек.
5. Бассейнге баспалдақпен бір-бірден түсу, басқа балаларды итермеу.
6. Судағы барлық тапсырмаларды қатаң түрде ысқырықпен орындау керек.
7. Жүзуге арналған спорттық жабдықты, тек міндетіне сәйкес пайдалану.
8. Тапсырманы орындау кезінде басқа балаларға су шашуға және оларға қарай жүзуге тыйым салынады.
9. Басқа балаларды суға батыруға жол бермеу керек.
10. Егер жаттығуды орындауда қиындықтар туындаса, жүзу нұсқаушысына айту керек.
11. Бассейннен ұйымдасқан түрде басқа балаларды итермей, жүзу нұсқаушысының рұқсатымен бір-бірден шығу керек.

**Жануарларды бақылаған кезде
тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№20 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық жануарларды бақылаған кезде балалардың жарақат алу жағдайларының алдын алу мақсатында әзірленді.

1. Көшеде қаңғыбас мысықтар мен иттерге жақындауға, оларды сипауға және қолға алуға болмайды. Олар ауру болуы немесе жануарлар тістеп алуы мүмкін.
2. Жануарларды ызаландыруға, ұруға, оларға тас немесе таяқ лақтыруға болмайды.
3. Жануарлардан азықты тартып алуға, оларды қоректендіруге болмайды.
4. Жануарлардың төлдеріне тиісуге болмайды.
5. Жануардың құйрығынан тартуға болмайды.
6. Итке қол сермеуге болмайды, оны ызаландырып алуың мүмкін.
7. Иттен қашуға, кенеттен қимыл жасауға болмайды.
8. Жануарларға қамқорлықпен қарау және иесі болмаған кезде оларға тиіспеу керек.
9. Жануарлар ұйықтап жатқанда немесе қоректенген кезде тиіспеу керек.
10. Иттің немесе мысықтың ойнап жатқан затын тартып алуға болмайды.
11. Бөтен иттерді қоректендіруге болмайды.
12. Байлаулы тұрған итке жақындауға болмайды.
13. Жануарларды, тіпті үйдегі мысықтар мен иттерді сүйеге болмайды, өйткені олар далаға шыққанда жер қазады, сондықтан олардың тұмсығында көптеген микробтар болады, олар сүйген кезде жұғуы мүмкін.
14. Егер жануар тістеп алса, бұл туралы дереу ересектерге айтып, дәрігерге қаралу керек.
15. Жануарлармен ойнап болған кейін міндетті түрде қолды сабынмен жуу керек.
16. Іннің ішін қарауға және оған қол салуға болмайды.
17. Құстардың ұясын бұзуға болмайды.

Жәндіктерді бақылау кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №21 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық жәндіктерді бақылау кезінде балалардың жарақаттану жағдайларын болдырмау үшін әзірленді.

1. Егер баланың жанында ара немесе сона ұшып жүрсе, оны ұстауға немесе өлтіруге тырыспау керек. Аралар мен соналар қатты шағады. Басқа жерге ауысу керек.

2. Құмырсқалардың илеуін ұстауға және оны аяқпен басуға болмайды. Құмырсқалар өз илеуін қорғап, қатты шағады.

3. Ара немесе сона шағып алса, дереу тәрбиешіге айту керек.

4. Шағып кеткен жерді қасуға болмайды, ол жараға айналуы мүмкін.

5. Көбелектерді, шегірткелерді және басқа жәндіктерді аулауға, олардың аяқтарын мен қанаттарын жұлып алуға болмайды.

6. Баланың денесінен кенені байқаған жағдайда оны алып тастауға тырыспау керек, себебі оның бізгегі тері астында қалып қоюы мүмкін, дереу тәрбиешіге айтып, медицина кабинетіне апару керек.

7. Серуеннен оралғанда кенелер мен басқа жәндіктердің жоқ екеніне көз жеткізу үшін баланың денесі мен киімін мұқият тексеру қажет.

Өсімдіктер мен жеміс-жидектерге күтім жасау кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №22 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық өсімдіктер мен жеміс-жидектерге күтім жасау кезінде балалардың жарақат алу жағдайларын болдырмау үшін әзірленді.

1. Өсімдіктерге күтім жасау кезіндегі қауіпсіздік ережелері.

1.1. Таныс емес жеміс-жидектерді жеуге болмайды.

1.2. Жеуге жарамды өсімдіктерді, көкөністерді, жемістер мен жидектерді жуып жеу керек.

1.3. Таныс емес гүлдерді, бұталарды, өсімдіктерді ұстауға болмайды. Улы өсімдіктерді ұстау қауіпті, олар терінің күйіп қалуына және жазылуы қиын жаралардың пайда болуына әкелуі мүмкін.

1.4. Шөпті тістеуге болмайды, өйткені көптеген өсімдіктердің сабақтары, жапырақтары, гүлдері улы болады, ал кейбір жеуге жарамсыз жидектер адамды өлімге әкелуі мүмкін.

1.5. Серуеннен, саябақтан, орманнан келгеннен кейін қолды сабынмен жуу керек.

1.6. Көптеген дәрілік өсімдіктер бар. Оларды саяжайда, орманда ересектермен бірге жинау керек.

2. Саңырауқұлақтарды ұстауда қауіпсіздік ережелері.

2.1. Шикі саңырауқұлақтарды ауызға алуға болмайды.

2.2. Саябақта, бақшада саңырауқұлақтарды теруге болмайды, олар улы болуы мүмкін.

2.3. Саңырауқұлақтарды орманда тек ересектердің рұқсатымен жинауға болады.

2.4. Серуенде саңырауқұлақтарды көрген жағдайда:

- оларды ұстауға болмайды;

- бұл туралы ересек адамға айтып, сол жерді көрсету керек.

**Тұрмыста тәрбиеленушілердің
қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша
№23 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық балалардың тұрмыста жарақат алу жағдайларын болдырмау мақсатында әзірленді.

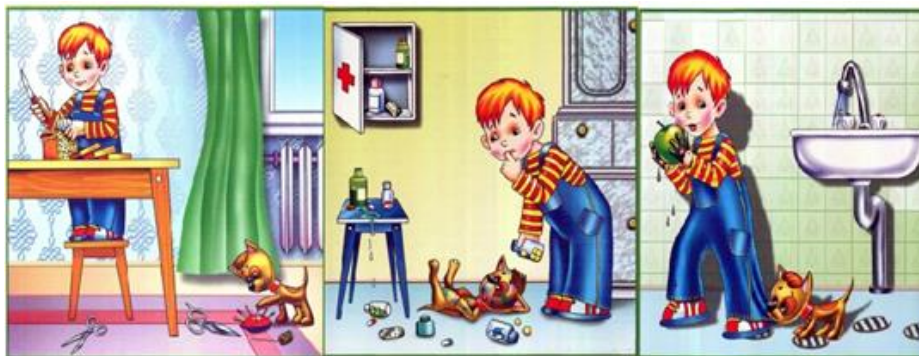
1. Үйде терезенің алдына шығып, ойнауға болмайды, бұл қауіпті. Терезеден сыртқа құлап кету немесе сынған шынымен жарақаттану қауіпі бар.
2. Балкон қоршауынан төмен қарауға болмайды, құлап кетуі мүмкін.
3. Газ плитасын ересектердің бақылауынсыз пайдалануға тыйым салынады.
4. Қосылып тұрған электр құрылғыларымен ойнауға, оларды өшіруге, қуат сымынан ұстауға болмайды.
5. Розеткаларға металл заттарды сұғуға болмайды.
6. Су қарандарын пайдаланып болғаннан кейін жабу керек.
7. Есіктерді жабу-ашу кезінде саусақтарды қысып алмау үшін абай болу керек.
8. Шкафтардың, комодтардың, үстелдердің үстіне шығуға болмайды, құлап кету қауіпі бар.
9. Өткір және шыны заттармен ойнауға болмайды, жарақат алу қауіпі бар.
10. Дезодорант және ауа тазартқыштар баллондарымен, лактармен, сіріңкелермен және оттықтармен ойнауға болмайды, себебі бұл өрттің пайда болуына әкелуі мүмкін.
11. Дәрі-дәрмектермен, ұнтақтар мен жуатын заттармен ойнауға және дәмін көруге болмайды, бұл өте қауіпті.
12. Есіктердегі шынымен, айнамен соқтығысудан сақ болу керек. Шыны мен айнаға заттарды лақтыруға болмайды, шынының сынықтарымен жарақаттану қауіпі бар.
13. Шыны, асхана ыдыстары сынса, сынықтарды қолмен жинауға болмайды, сыпырғыш (щетка) пен қалақты қолдану керек.
14. Ұсақ заттарды ауызға салуға, оларды мұрын мен құлаққа тығуға болмайды, байқаусызда жұтып қоюы мүмкін.
15. Үйде жалғыз болған жағдайда, бейтаныс адамдарға есікті ашуға болмайды. Есіктің саңылауынан қарап, есіктің сыртында туыстары тұрғанына көз жеткізу керек.
16. Серуенге шыққанда ауладан кетуге, бейтаныс адамдармен кетуге болмайды.
17. Бейтаныс адамға өзі және отбасы туралы айтуға болмайды.
18. Тәттілер, ойыншықтар сатып алып беруді, анасына немесе туыстарына апаруды ұсынса да өтіп бара жатқан көлікке отыруға болмайды, бөтен адамдардан ештеңе алуға болмайды.
19. Жарақат алмау үшін балалармен төбелеспей, жанжалдаспай, бір-бірін итермей тату ойнау керек.
20. Бейтаныс байламдарды, сөмкелерді көтеруге және үйге әкелуге болмайды, олардың ішіндегі заттар өміріне қауіп төндіруі мүмкін.
21. Иттерді ызаландыруға, қаңғыбас жануарларды ұстауға болмайды, тістеп алуы мүмкін.

22. Құмсалғышта құм лақтырысуға болмайды, ол өзінің және айналасындағылардың көзіне түсуі мүмкін.

23. Ағашқа шығуға болмайды, бұтақ сынып, құлап кетуі мүмкін.

24. Далада жидектерді жеуге, саңырауқұлақтарды жұлуға болмайды, олар улы болуы мүмкін.

25. Жерден кәмпит, сағыз және басқа да тағамдарды көтеруге болмайды, себебі олар бүлінген болуы мүмкін.

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған өрт қауіпсіздігі бойынша №24 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық өрт туындаған жағдайда балалардың денсаулығы мен өмірін сақтау және өрттің қауіпті жағдайларының алдын алу мақсатында тәрбиеленушілер үшін әзірленді.

1. Өрт тудыру көздері: сіріңке, оттық, ақауы бар электр құрылғылары, сымдар, от, түтін, газ плитасының жанып тұрған оттығы.
2. Өрт қауіпсіздігінің жалпы ережелері
  - 2.1. Сіріңкемен және оттықпен ойнауға болмайды, бұл өрттің туындауына әкеледі.
  - 2.2. Дезодорант баллондарымен ойнауға болмайды.
  - 2.3. Ересектерсіз газды қосуға болмайды.
  - 2.4. Ересектер болмаған жағдайда электр құрылғыларын қосуға болмайды.
  - 2.5. Өзбетінше от жағуға тыйым салынады.
  - 2.6. Заттарды, баллондарды отқа тастауға болмайды, олар жарылуы мүмкін.
  - 2.7. Қағазды, шүберекті, жүнді, құрғақ шөпті жағуға болмайды – бұл өрттің пайда болуына әкеледі.
  - 2.8. Электр сымдарын ұстауға, оларға ештеңе ілуге, электр құрылғыларына жақын ойнауға болмайды.
  - 2.9. Өрт болған жағдайда дереу ересектерді шақыру керек.
3. Балабақша/мектеп аумағындағы өрт қауіпсіздігі ережелері
  - 3.1. Балабақшаға/мектепке сіріңке, оттық, газ және дезодорант баллондарын әкелуге тыйым салынады.
  - 3.2. Балабақша/мектеп аумағында от жағуға, отшашуларды қолдануға, сіріңке жағуға, отпен тәжірибе жасауға тыйым салынады.
  - 3.3. Түтіннің, күйген қағаздың, резинаның иісін сезген жағдайда дереу тәрбиешіге айту керек.
  - 3.4. Балабақшада/мектепте өрт болған жағдайда дыбыстық хабарлағыш арқылы эвакуация жүргізіледі.
  - 3.5. Эвакуация кезінде сабырлы болу, тәрбиешінің нұсқауларын мұқият тыңдау керек, бір орыннан басқа орынға ауысқан кезде балаларды басып озуға, бір-бірін итеруге болмайды.
4. Үйде, пәтерде өрт қауіпсіздігі ережелері
  - 4.1. Үйде өрт болған жағдайда бөлмеден, пәтерден, үйден шығып, бұл туралы ересектерге (өтіп бара жатқан адамдарға, көршілерге) айту керек.
  - 4.2. Егер есік жабық болып, кілт болмаса, жылдам балконға шығып, көмекке шақыру керек.
  - 4.3. Өрт кезінде шкафқа, керуеттің немесе диванның астына жасырынуға болмайды, ересектер таба алмауы мүмкін.
  - 4.4. Егер пәтердің (үйдің) ішін түтін алып кетсе, төмен еңкейіп, мұрын мен ауызды дымқыл орамалмен, киімнің жеңімен бүркеп, есікке қарай жылжу керек.
  - 4.5. Егер үстіндегі киімі өртеніп жатса, еденге немесе жерге жатып, домалап отты сөндіру керек.

4.6. Жанып жатқан электр құрылғыларын (теледидар, компьютер) сумен сөндіруге болмайды.

4.7. Өрт кезінде мыналарды:

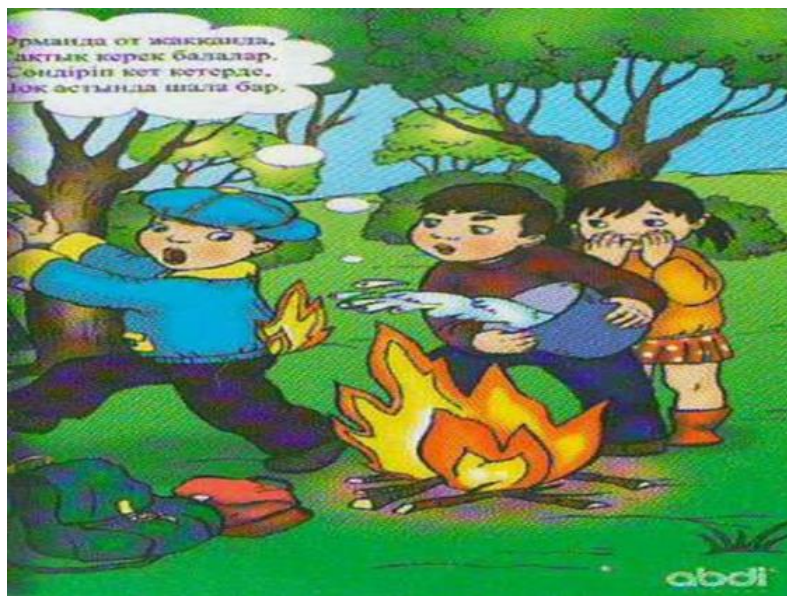
- егер өрт шағын болса, оны сумен сөндіруге немесе қалың көрпемен (жамылғымен) жабуға болатынын;

- жанып жатқан электр құрылғыларын сумен сөндіруге болмайтынын;

- өрт қана емес, түтін де қауіпті екенін;

- бөлменің бұрыштарына, керуеттердің астына, шкафтардың артына және ішіне жасырынуға болмайтынын;

- өртеніп жатқан бөлмеде қалуға болмайды, шығып кетіп, ересектерді көмекке шақыру керек екенін білу керек.

Тәрбиеленушілердің төтенше жағдайларда қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №25 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық төтенше жағдайлар (жер сілкінісі, жарылыс, су тасқыны) кезінде жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында білім беру ұйымдарының тәрбиеленушілері үшін әзірленді.

1. Төтенше жағдайларда дереу тәрбиешіге немесе басқа таныс ересек адамға бару керек.

2. Кереуеттердің, үстелдердің астына, шкафтардың ішіне жасырынуға, басқа бөлмелерге қашып кетуге және т.б. болмайды, бұл ересектердің баланы тез тауып, құтқаруына кедергі келтіреді.

3. Ересектің нұсқауларын орындау қажет.

4. Жер сілкінісі немесе жарылыс кезінде ересектің артынан ғимараттан ашық, қауіпсіз жерге шығу керек.

5. Ересек болмаған жағдайда қауіпсіз бағытты анықтап, өзбетінше шығу керек.

6. Су тасқыны кезінде жертөлелерден алшақ болу керек, ғимараттың жоғарғы қабаттарына көтерілу қажет.

7. Балабақша/мектеп аумағынан тыс кетуге тыйым салынады.

8. Бейтаныс адамдармен кетуге болмайды.

9. Жарақат алған жағдайда дереу балабақшаның/мектептің кез келген қызметкеріне айту керек.

Күннің күркіреуі және найзағай жарқылы кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №26 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық күннің күркіреуі және найзағай жарқылы кезінде жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында мектеп жасына дейінгі балалар үшін әзірленді.

1. Найзағай жарқылы кезінде ағаштың астында тұруға болмайды, мұндай қорғану әдісі адам үшін өте қауіпті.

2. Найзағай жарқылы кезінде ашық ойын алаңында немесе жағажайда жүруге болмайды. Бұл уақытта өзеннің жанында болуға, жүзуге, қайықпен жүзуге тыйым салынады.

3. Найзағай жарқылы кезінде, егер ашық жерде болса, онда таяз сайды тауып, аяқты бүгіп, қолмен тізені құшақтап, жерге отыру керек. Дымқыл жерге жатуға болмайды.

4. Қорғану ретінде мая шөпті, сондай-ақ жеке тұрған ғимаратты пайдалануға болмайды.

5. Қолшатырды ашауға болмайды.

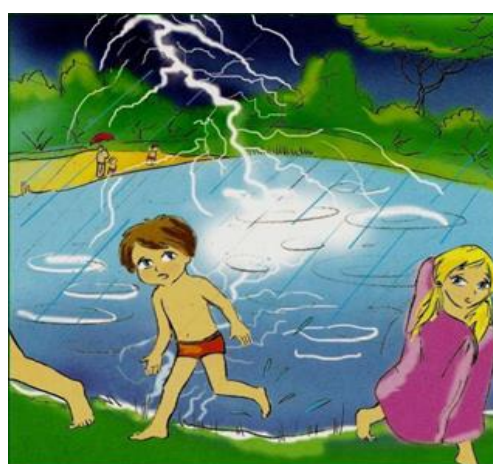
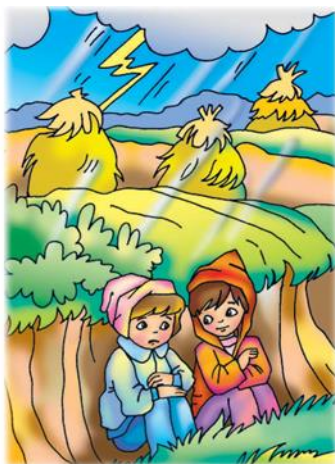
6. Металл заттарды өзінен алшақ ұстау керек.

7. Найзағай жарқылы кезінде көліктің ішінде отыруға болмайды.

8. Найзағай жарқылы, күннің күркіреуі кезінде үйдің терезелерін жабу керек, өтпе желге жол бермеу керек, металл жылыту құбырларына жақындауға, батареялар мен телефонды ұстауға болмайды, электр розеткаларынан мүмкіндігінше алшақ болу керек.

9. Компьютерді, теледидарды және басқа электр құрылғыларын электр қуатынан ажырату керек, ұялы телефонмен сөйлесуге болмайды.

10. Бөлмеге жарқыраған домалақ (домалақ найзағай) ұшып кірген жағдайда қозғалуға және үрейленуге болмайды. Оған қолды сермеуге, қашуға болмайды, оқыс қимыл оны өзіне қарай тартады. Терезені немесе есікті абайлап ашу керек, ауа ағынының әсерінен шар ұшып кетеді және жарылуы мүмкін. Егер найзағай өзіне қарай жақындаса, асықпай басқа жаққа қарай бұрылуға тырысу керек.

**Жол қозғалысы ережелерімен
мектеп жасына дейінгі балаларды таныстыру бойынша
№27 НҰСҚАУЛЫҚ**

Нұсқаулық көшеде жарақаттану жағдайларының алдын алу мақсатында мектеп жасына дейінгі балалар үшін әзірленді.

1. Көшеге шыққан кезде өтіп бара жатқан адамдарға кедергі келтірмеу үшін алдымен солға, содан кейін оңға қарау керек.

2. Көшеден немесе жолдан сирек өтуді талап ететін ең қауіпсіз жолды таңдау керек.

3. Қала көшелерімен жүргенде асықпау керек. Тек тротуарлармен немесе жолдың жиегімен жүру қажет.

4. Тротуардың оң жағымен жүру керек.

5. Жолдың шетінен алыс жүру керек.

6. Көшенің немесе жолдың жүру бөлігіне шығуға болмайды.

7. Тар тротуарда тоқтап қарама-қарсы келе жатқан адамды өткізу керек.

8. Қақпанын жанынан өтіп бара жатқанда абай болу керек, қақпадан көлік шығуы мүмкін.

9. Тұрған көліктің жанынан абайлап өту керек, жолаушылар есікті оқыс ашып, соғуы мүмкін.

10. Мектеп жасына дейінгі балалар тек ересектермен жолдан өтуі керек.

11. Көшені тек жаяу жүргіншілер өткелдері арқылы өту керек.

12. Көше немесе жол өткелдері жол бойындағы белгілеу сызықтарымен және жол белгілерімен белгіленеді. Жол өткелінің белгісін есте сақтау және білу қажет.

13. Егер жаяу жүргіншілер өткелінің сызықтары тек қиылыстың бір жағында болса, онда көшені тек көрсетілген жаяу жүргіншілер өткелі арқылы өтуге болады.

14. Жаяу жүргіншілер өткелінің ортасындағы кең жолдарда «қауіпсіздік аралшығы» орнатылады, одан жаяу жүргінші көлік ағынының өтуін күте алады.

15. Қауіпті жер – қозғалысы көп қиылыс. Мұндай қиылыстан өтіп бара жатқан жаяу жүргінші өте мұқият және сақ болуы керек.

16. Жаяу жүргіншілер жол жиегімен көлікке қарай жүріп, қарама-қарсы келе жатқан көліктерді көреді.

17. Көшеден өтіп бара жатқанда, бағдаршамның белгілерін қадағалау:

- қызыл түс-тоқта, алға жүрме;

- сары түс-назар аудар, келесі белгіні күт;

- жасыл түс-енді көшеден өтуге болады.

18. Жолдардың жанында және жолдарда коньки, шана және шаңғы тебуге болмайды.

19. Скутерлермен, велосипедтермен көшеге немесе жолға шығуға тыйым салынады. Велосипедті, скутерді белгіленген орындарда: аулаларда, саябақтарда және алаңдарда тебуге болады.

20. Тек спорт алаңдары мен стадиондарда ойнау керек.

Қоғамдық көлікте тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №28 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық қоғамдық көлікте жазатайым оқиғалардың алдын алу мақсатында мектеп жасына дейінгі балалар үшін әзірленді.

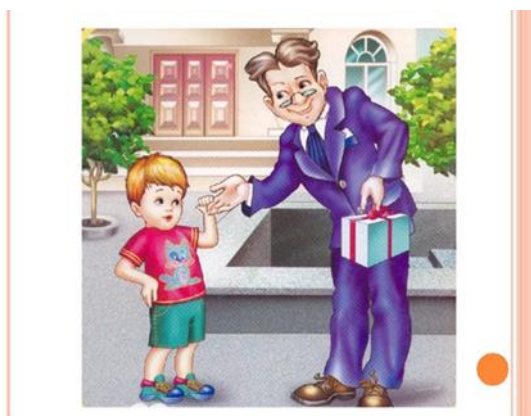
1. Аялдаманың, платформаның шетіне жақындауға болмайды.
2. Көлікке кіру және шығу кезінде асығуға, басқа балаларды итеруге болмайды.
3. Көлік қозғалысы кезінде сатыларда тұруға, есіктерге сүйенуге болмайды, мықтап ұстау керек.
4. Көлік қозғалысы кезінде ұйықтауға болмайды.
5. Терезелерден қарауға немесе терезелерден қолды сыртқа шығаруға тыйым салынады.
6. Қозғалыс кезінде сусын ішуге болмайды, тек көлік тоқтаған кезде ішуге болады.
7. Қозғалыс кезінде орындардан тұруға және салонның ішінде жүруге тыйым салынады.
8. Автобуста, троллейбуста немесе трамвайда өрт басталған жағдайда ауызды және мұрынды шарфпен немесе орамалмен жабу қажет, өйткені өрт кезінде көліктегі улы газ өте қауіпті.
9. Төтенше жағдайларда үрейленбей, ересектердің нұсқауларын қатаң түрде орындау қажет .

Бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша №29 НҰСҚАУЛЫҚ

Нұсқаулық бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде жазатайым оқиғалардың алдын алу мақсатында мектеп жасына дейінгі балалар үшін әзірленді.

1. Көшеде бейтаныс адамдармен танысуға болмайды.
2. Бейтаныс адамдарға жеке ақпаратты (мекен-жайы, телефоны, ата-анасының аты-жөні) айтуға болмайды.
3. Жақындарының еріп жүруінсіз ауладан шығуға, таныс емес жерлерде қыдыруға болмайды.
4. Бейтаныс адамдармен сөйлесуге, өзі туралы айтуға болмайды.
5. Бейтаныс адамдардың ұсыныстарымен келісуге болмайды.
6. Бейтаныс адамдардан сыйлықтар алуға болмайды.
7. Бейтаныс адамдарға сенуге болмайды.
8. Лифтке немесе кіреберіске бейтаныс адамдармен кіруге болмайды.
9. Қауіп төнген жағдайда адамдар көп жиналатын жерге барып, басқалардың назарын аудару керек.
10. Егер бейтаныс адамдар шақырған немесе уәде еткен жағдай болса, бұл туралы ата-анасына немесе жақын туыстарына айтуы керек.

МАЗМҰНЫ

№	Нұсқаулықтың атауы	Беті
1	Білім беру ұйымдарында тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	4
2	Мектепке дейінгі ұйымның киініп-шешінетін бөлмесінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	5
3	Балабақшаның жуынатын бөлмесінде және дәретханада тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	6
4	Балабақшада тамақтану кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез - құлық ережелерін сақтауы бойынша	7
5	Ойын әрекеті кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	8
6	Бейнелеу әрекеті бойынша материалдармен жұмыс істеу кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	9-10
7	Ұсақ моториканы дамыту үшін материалдармен жұмыс істеу кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	11
8	Табиғат бұрышында еңбек етуде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез - құлық ережелерін сақтауы бойынша	12
9	Тәрбиеленушілердің спорт залына барған кезде және «Дене шынықтыру» ұйымдастырылған іс-әрекетінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	13
10	Тәрбиеленушілердің музыка залында қауіпсіз мінез- құлық ережелерін сақтауы бойынша	14
11	Баспалдақпен көтерілу және одан түсу кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	15
12	Серуендеуге дайындық кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	16
13	Білім беру ұйымының ауласында серуен кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	17-18
14	Балабақшаның жатын бөлмесінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	19
15	Тәрбиеленушілердің білім беру ұйымынан тыс серуендеу және экскурсиялар кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	20
16	Құммен ойнау немесе эксперимент жасау кезінде, сонлай-ақ далада тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	21

17	Эксперимент жүргізу және сумен ойнау кезінде (сабын көпіршіктері), сондай-ақ далада тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	22
18	Медициналық кабинетте тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	23
19	Бассейнде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	24
20	Жануарларды бақылаған кезде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	25
21	Жәндіктерді бақылау кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	26
22	Өсімдіктер мен жеміс-жидектерге күтім жасау кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	27
23	Тұрмыста тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	28-29
24	Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған өрт қауіпсіздігі бойынша	30 -31
25	Тәрбиеленушілердің төтенше жағдайларда қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	32
26	Күннің күркіреуі және найзағай жарқылы кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	33
27	Жол қозғалысы ережелерімен мектеп жасына дейінгі балаларды таныстыру бойынша	34-35
28	Қоғамдық көлікте тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	37
29	Бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауы бойынша	38

*Разработана на базе Института раннего развития детей
Министерства просвещения Республики Казахстан*

Инструкция по обеспечению безопасности пребывания воспитанников в дошкольных организациях и предшкольных классах школ, лицеев и гимназий.
Инструкция – Астана, 2024 г. – 76 стр.

Рецензенты:

Сактаганов Б.К., PhD доктор

Сасенова Н.А., заведующая

Сарсембаева Г.Б., методист

Данное пособие направлено на предупреждение несчастных случаев во время пребывания детей в организациях образования и на их территории, а также профилактику бытового, техногенного, дорожного травматизма.

Данная Инструкция рекомендована педагогам дошкольных организаций и предшкольных классов школ, лицеев и гимназий.

Инструкция рассмотрена и рекомендована Научно- методическим советом Института раннего развития детей МП РК (протокол №1 от 12 февраля 2024 года)

Институт раннего развития детей, 2024 год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Дошкольный возраст - это период, когда формируется человеческая личность. Задача взрослых (педагогов и родителей) состоит не только в том, чтобы оберегать и защищать детей, но и в том, чтобы подготовить их к встрече с различными сложными, а иногда опасными жизненными ситуациями.

Любая общепринятая норма должна быть осознана и принята маленьким человеком – только тогда она станет действенным регулятором его поведения. Правила поведения, и меры безопасности непосредственным образом связаны с условиями проживания человека. Каждая среда: город, сельская местность, домашняя обстановка – диктует совершенно различные способы поведения и соответственно меры предосторожности.

Современная жизнь доказала необходимость обеспечения безопасной жизнедеятельности, требует и обучения сотрудников дошкольной организации, воспитанников и их родителей (законных представителей) безопасному поведению.

Охрана жизни и здоровья воспитанников дошкольного возраста является одной из основных задач дошкольных организаций, а значит безопасность должна стать не суммой полученных знаний, а стилем жизни детей. Дети могут оказаться в неожиданной ситуации на улице и дома, поэтому главной задачей является стимулирование развития у них самостоятельности и ответственности. Ведь все, чему учат детей, они должны уметь применить в реальной жизни, на практике.

Актуальность разработки Инструкции по обеспечению безопасности пребывания воспитанников в дошкольных организациях и предшкольных классах школ, лицеев и гимназий обусловлена тем, что дошкольный возраст является важным этапом в становлении личностного опыта ребенка, именно в этот период начинает складываться и опыт безопасного поведения, следовательно, должна осуществляться подготовка детей к безопасному существованию в окружающей среде.

Целью инструкции является оказание методической помощи руководителям, педагогам дошкольных организаций и предшкольных классов школ, лицеев и гимназий.

Основной задачей инструкции является профилактическая работа, направленная на предупреждение несчастных случаев во время воспитательно-образовательного процесса детей, а также на профилактику бытового, техногенного, дорожного травматизма.

Данные инструкции предполагают, что при полном их соблюдении, будут созданы безопасные и оптимальные условия нахождения детей в условиях организации образования.

Данный материал является инструкцией для педагогов дошкольных организаций и предшкольных классов школ, лицеев и гимназий по обеспечению безопасности пребывания воспитанников в организациях образования.

ИНСТРУКЦИЯ №1
по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников
в организации образования
(вводный/повторный инструктаж)

Инструкция по правилам безопасного поведения воспитанников в организации образования.

1. Нельзя приносить в детский сад/школу острые и стеклянные предметы, таблетки, жевательные резинки, спички.
2. В групповой комнате/кабинете нужно вести себя спокойно, нельзя бегать, качаться на стульях, влезать на подоконник и столы.
3. Бережно обращаться с мебелью, игрушками и другими вещами.
4. Нельзя играть в подвижные игры в группе/кабинете. Это может привести к травме.
5. Нельзя драться, ссориться со сверстниками!
6. Нужно быть осторожным при ходьбе по влажному полу.
7. Нужно быть осторожным, при открывании или закрывании двери, за ней может кто-то стоять.
8. Нельзя втыкать предметы в электрические розетки.
9. Нельзя уходить из группы/кабинета без разрешения воспитателя.
10. В раздевалке нужно правильно пользоваться шкафчиками, осторожно открывать дверцы, нельзя висеть на них, прыгать со скамеек и бегать по ним.
11. В умывальной комнате детского сада нельзя открывать сильно кран, пользуйтесь только своим полотенцем; не брызгайтесь водой, не устраивайте игр.
12. В спальню нужно входить тихо, не бегать, обратить внимание на углы кровати.
13. Во время еды нельзя баловаться вилками и ложками, не разговаривать с полным ртом.
14. Нельзя брать в рот пуговицы, мозаику, карандаши и прочие предметы.
15. Нельзя поднимать над головой стульчики, при переносе с места на место.
16. По лестнице нужно подниматься и спускаться не спеша, держаться за перила и не толкать друг друга.
17. На участок выходить спокойно только вместе с воспитателем.

ИНСТРУКЦИЯ №2

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в раздевалке дошкольной организации

Инструкция составлена с целью недопущения получения травм детьми в раздевалке.

1. В раздевалке нужно правильно пользоваться шкафчиками.
2. Осторожно открывать дверцы шкафчиков.
3. Нельзя висеть на дверцах шкафчиков и хлопать ими.
4. Не разбрасывать вещи.
5. Вещи необходимо складывать аккуратно: головной убор и верхнюю одежду на верхнюю полку, а обувь на нижнюю.
6. Нельзя трогать чужие вещи.
7. Не прыгать со скамеек.
8. Не бегать в раздевалке.
9. Не толкать друг друга.
10. Нельзя прятаться в шкафчиках.
11. Не хлопать входной дверью.
12. Закрывать дверь медленно, внимательно.
13. Посмотреть, нет ли рядом детей, не грозит ли опасность прижать кому-либо руку (пальцы).
14. Не засовывать пальцы в дверные проемы.
15. Если дверь открывается на вас, близко к ней не подходить, так как при открытии кем-то двери можно удариться.
16. Разговаривать в раздевалке нужно не громко.

Правило поведения в раздевалке !!

ИНСТРУКЦИЯ №3 по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в умывальной и туалетной комнате

Инструкция разработана с целью предупреждения случаев травмирования детей во время посещения умывальной и туалетной комнат в детском саду.

1. В умывальной комнате и туалете одновременно могут находиться не более 5-6 человек.

2. Обязательно выполнять правила гигиены в туалете: пользоваться туалетной бумагой, смывать водой унитаз, мыть руки с мылом, вытирать полотенцем только чистые руки.

3. В туалетной комнате нельзя бросать мелкие предметы и игрушки в унитаз и доставать их оттуда; виснуть на перегородках между унитазами.

4. В умывальной комнате нельзя бегать, прыгать, брызгаться водой, устраивать игры, трогать уборочный инвентарь, виснуть на полотенцесушителе и забираться на решетку батареи и подоконник; самостоятельно пользоваться душем.

5. При мытье рук использовать мыло.

6. При умывании или мытье рук не открывать сильно кран.

7. При вытирании пользоваться только своим полотенцем.

8. Дети постоянно должны находиться под наблюдением воспитателя.

Я МОЮ РУКИ

ИНСТРУКЦИЯ №4

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при приеме пищи в детском саду

Инструкция разработана для воспитанников детского сада с целью предупреждения травмирования столовыми приборами, битой посудой, получения ожогов горячей пищей.

1. При приеме пищи нужно садиться за стол спокойно, не обгонять сверстника.
2. За столом сидеть правильно: следите за осанкой; не кладите локти на стол.
3. Не разговаривать с набитым ртом во время приема пищи.
4. Пищу пережевывать тщательно, не глотать большими порциями, не пить большими глотками.
5. Если пища горячая – не дуть на нее, а аккуратно помешивать ложкой, пока не остынет.
6. Нельзя есть руками, для этого существуют столовые приборы: ложка, вилка, нож, чайная ложка, чтобы не обжечься.
7. Нельзя размахивать руками, в которых находятся столовые приборы, не разрешается. Это может привести к травмам, как у самого себя, так и у окружающих.
8. Нужно помнить: вилка – самый опасный предмет, так что нельзя поднимать вилку выше носа, чтобы не уколоться.
9. Во время приема пищи нельзя торопиться, есть нужно осторожно, нельзя засовывать вилку глубоко в рот, чтобы не поранить горло и не подавиться.
10. Нельзя ковырять вилкой в зубах, носу и ушах ни у себя, ни у соседа.
11. Во время еды тарелка с первым или вторым блюдами должна находиться на расстоянии от края, так как тарелка может упасть на колени и обжечь.
12. Нельзя наклонять тарелку с супом к себе, пить из тарелки, нужно пользоваться столовыми приборами.
14. Нельзя двигать тарелку с едой, так как можно расплескать еду и обжечь себя или соседа.
15. Кружку с питьем нужно держать за ручку и пить маленькими глотками, чтобы не подавиться.
16. Кружкой нельзя размахивать, бросать ее, так как она может разбиться и поранить тебя или соседа по столу.
17. Если разбилась посуда, осколки нельзя трогать, их уберут взрослые. Острые края осколков могут поранить.
18. Нельзя выходить из-за стола, не пережевав пищу.

ИНСТРУКЦИЯ №5

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время игровой деятельности

Инструкция разработана с целью предупреждения случаев травмирования воспитанников во время игр.

1. Нельзя бросаться игрушками, кубиками, толкать друг друга.
2. Нельзя приносить в группу/класс и использовать в играх предметы, принесенные из дома: стекло, колющие или режущие предметы, спички, зажигалки, лекарства и др..
3. Настольные игры, после использования убирать в коробки и относить на место. Нельзя брать с собой детали от игр и другие мелкие предметы.
4. Во время игр нельзя вставать на стулья и столы, ползать под столами.
5. При проведении подвижных игр в групповой комнате необходимо использовать только ту территорию, которую определил воспитатель.
6. Нельзя толкаться, кричать, мешать, в игре другим детям выполнять правила игры.
7. Столовые приборы, атрибуты сюжетно-ролевых игр: ножницы, расчески, воланы со стрелками, мячи и др. использовать только по назначению.
8. Нельзя отнимать друг у друга игрушки.
9. После окончания игры, все игрушки и игровые материалы нужно размещать по местам.
10. Труд в живом уголке проводить только под наблюдением воспитателя.
11. Телевизор или ноутбук включает только воспитатель.
12. Запрещено играть с розетками, засовывать в них предметы.

ИНСТРУКЦИЯ №6

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе с материалами по изобразительной деятельности

Инструкция разработана с целью предупреждения случаев травмирования детей материалами для рисования, лепки и аппликации (бумага, пластилин, глина, краски, восковые мелки, пастель, фломастеры, клей).

1. Перед началом работы по изобразительной деятельности (рисованию) надеть спецодежду (фартук, нарукавники и т.п.).

2. Внимательно выслушать объяснение воспитателя и проследить за показом приемов, которые он использует при выполнении задания.

3. При работе с бумагой следует опасаться порезов о края бумаги, попадания бумаги в рот.

4. При работе с пластилином и глиной следует опасаться попадания в рот, нос, уши, возможности испачкать лицо, одежду и т.д.

5. При работе с восковыми мелками и пастелью запрещается:

- брать их в рот;
- засовывать в ухо, нос, глаза себе или соседу;
- размахивать ими;
- ломать;
- класть в непредназначенное для них место;
- рисовать на теле или одежде как своей, так и соседа;
- бросаться ими.

6. При работе с кисточкой и карандашом строго запрещается:

- брать их в рот;
- засовывать в ухо, нос, глаза себе или соседу;
- размахивать кисточкой, карандашом, фломастером;
- ломать, выщипывать ворсинки из кисточки;
- класть в не предназначенное для них место;
- рисовать на теле или одежде как своей, так и соседа;
- бросаться кисточками, карандашами.

7. В случае неисправностей у кисточки или карандаша обратиться за помощью к воспитателю.

8. После работы с карандашом, поместить его в предназначенное место заточенной стороной вверх.

9. При работе с красками и клеем следует опасаться попадания их в глаза, рот, нос, возможности испачкать лицо, одежду.

10. В случае каких-либо неполадок и трудностей обязательно нужно обратиться за помощью к воспитателю.

11. Не берите ножницы без разрешения воспитателя.

12. Держите ножницы в правой руке.

13. Не держите ножницы концами вверх.

14. Не оставляйте ножницы в открытом виде.

15. Не поворачивайте ножницы острием к себе.

16. Садитесь друг от друга на расстоянии (1 метр).

17. Во время работы с ножницами сохраняйте правильную осанку.

18. Работать с ножницами нужно внимательно и сосредоточенно, нельзя ходить с ножницами и другими инструментами в руках и не мешать другим детям.
19. Не отвлекайтесь и не размахивайте ножницами.
20. Передавать ножницы нужно в закрытом виде кольцами в сторону соседа.
21. По окончании работы убрать все материалы на место.
22. Снять спецодежду и повесить ее на место.
23. После окончания работы тщательно вымыть руки, вытереть полотенцем.
24. В случае даже незначительной травмы нужно сообщить воспитателю.

Техника безопасности при работе с ножницами

Не держи ножницы концами вверх.

Не оставляй ножницы в открытом виде.

При работе следи за пальцами левой руки.

Клади ножницы на стол так, чтобы они не свесивались за край стола.

Передавай ножницы в закрытом виде кольцами в сторону товарища.

Не режь ножницами на ходу, не подходи к товарищу во время резания.

www.fischel.ru

ИНСТРУКЦИЯ №7

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе с материалом для развития мелкой моторики

Инструкция разработана с целью предотвращения случаи травмирования детей.

1. При обнаружении ломаной или треснувшей детали, нужно отдать ее воспитателю.

2. Работать с мелкими деталями необходимо за столом, в специально отведенном для творчества месте.

3. Ни в коем случае нельзя брать в рот, засовывать в нос или ухо мелкие части конструктора, мозаики, других материалов для развития мелкой моторики рук.

4. Если вы заметили, что кто-то из детей делает такое, нужно обязательно сказать об этом воспитателю.

5. При нанизывании бус и шнуровке нельзя допускать наматывание на палец в несколько слоев шнура или лески (чтобы не нарушать кровообращение).

6. Не разрешается терять, бросать, брать домой мелкие детали конструкторов, чтобы сохранить игру в целости.

7. По окончании игр, каждый конструктор необходимо собрать в свою коробку, закрыть крышку и убрать на место.

ИНСТРУКЦИЯ №8

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе в уголке живой природы

Инструкция составлена с целью предупреждения случаев травмирования детей хозяйственным инвентарем, укусов животными.

1. При работе в уголке живой природы нужно надеть халат или фартук.
2. Расположить материалы для труда необходимо таким образом, чтобы было удобно их брать.
3. Нужно расположиться таким образом, чтобы было удобно трудиться (на специальных подставках, стульчиках).
4. При посадке растений, пикировке рассады обязательно нужно надеть перчатки.
5. Приступать к работе в уголке живой природы только после объяснения и показа воспитателя.
6. Вынимая животных из вольера, нужно брать их за загривок во избежание укуса.
7. Производить чистку клеток и вольера млекопитающих животных нужно в перчатках или рукавицах.
8. Нельзя вынимать из вольера самок, недавно принесших потомство – это может привести к укусу.
9. Рыхлить землю у растений нужно осторожно, не разбрасывать землю из горшка, не повредить корни растений.
10. Использовать оборудование (материал) только по назначению.
11. Возможные виды работы и опасности, связанные с ними:

№	Вид работы	Возможные опасности
1	Полив растений	падение горшка, промокшая одежда, отравление растениями
2	Рыхление растений	травмирование частей тела палочками для рыхления (особенно глаз, головы)
3	Пересадка растений	травмирование частей тела инвентарем; попадание земли в глаза, рот, уши; промокшая одежда
4	Кормление рыбок	отравление кормом для рыб; промокшая одежда, попадание в рот грязной воды из аквариума
5	Кормление животных	укусы животных; отравления кормом для животных, заражение какими-либо болезнями от животных.

3. При работе в уголке природы нельзя толкаться, драться из-за инвентаря, брать что либо в рот.
13. После выполнения работы нужно снять халат убрать его на место.
15. Обязательно вымыть руки с мылом.
16. Сообщить воспитателю, если получили любую травму или ссадину

ИНСТРУКЦИЯ №9
по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников
при посещении спортивного зала, на организованной деятельности
«Физическая культура»

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предупреждения случаев травмирования и сохранения здоровья детей.

1. Приходить в спортивный зал и уходить обратно, только в сопровождении воспитателя.
2. В спортивный зал приходите в спортивной форме и без игрушек.
3. При выполнении упражнений необходимо внимательно слушать и выполнять все требования инструктора по физической культуре.
4. Нельзя разговаривать во время выполнения упражнений, так как можно прикусить язык.
5. Нельзя толкать друг друга во время подвижных игр.
6. Не подходить к спортивному оборудованию, если на них уже играют дети.
7. Терпеливо дожидаться своей очереди, или договориться с ними о времени.
8. Не толкать друг друга во время нахождения на спортивном оборудовании.
9. Не спеша подниматься и спускаться по гимнастической стенке.
10. Нельзя самостоятельно брать спортивный инвентарь.
11. Нельзя передвигать спортивные снаряды без разрешения.
12. Чтобы избежать столкновений, не останавливайтесь резко во время бега.
13. При выполнении упражнений один за другим необходимо соблюдать безопасную дистанцию.
14. При обнаружении поломок спортивного оборудования или инвентаря нужно сообщить об этом инструктору по физической культуре или воспитателю.
15. По окончании организованной деятельности выходить из спортивного зала нужно спокойным шагом, построиться в колонну по-одному, не создавать паники, не толкаться.

ИНСТРУКЦИЯ №10
по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников
в музыкальном зале

Инструкция разработана с целью предупреждения случаев травмирования детей во время проведения организованной деятельности.

1. Общие правила поведения детей в музыкальном зале

1.1. Приходить в музыкальный зал и уходить обратно нужно только в сопровождении воспитателя.

1.2. В музыкальном зале расположена звуковая и музыкальная аппаратура. Нельзя подходить и включать её, прикасаться к тыльной стороне, к шнурам и кабелям питания.

1.3. Пользоваться музыкальным инвентарем можно только с разрешения музыкального руководителя или воспитателя.

1.4. Нельзя бросать инвентарь на пол, наступать на него.

1.5. Нельзя бегать, прыгать, шуметь в музыкальном зале.

1.6. Нельзя раскачиваться на стульчиках и вытягивать ноги вперед, чтобы другие дети не споткнулись.

1.7. Нельзя передвигать тяжелые предметы в музыкальном зале (скамейки, аппаратуру, декорации).

2. Правила поведения воспитанников во время организованной деятельности «Музыка»

2.1. Во время выполнения подвижных игр, упражнений, танцев нужно соблюдать правила поведения: нельзя бегать навстречу друг другу, сталкиваться, толкать друг друга, хватать за одежду.

2.2. Если во время исполнения движений под музыку (бег, прыжки, подскоки, танцы) случайно из рук падает предмет - не останавливайтесь и не поднимайте его до конца движения, чтобы не создавать помех другим детям.

2.3. При прослушивании музыкального произведения или знакомства с новой песней нужно сидеть правильно (ноги вместе, руки на коленках), не отвлекаться и внимательно слушать музыку, песню.

3. Правила пользования детскими музыкальными инструментами

3.1. Музыкальные инструменты можно использовать только с разрешения музыкального руководителя.

3.2. Нельзя трогать пианино без надобности, тяжелая крышка может поранить.

3.3. Нельзя бросать инструменты на пол, в окно, стены, зеркала или друг в друга, наступать на них.

3.4. Нельзя извлекать звуки на музыкальных инструментах непосредственно в уши рядом находящимся воспитанникам.

3.5. По окончании организованной деятельности нужно сдать все инструменты музыкальному руководителю.

3.6. Из музыкального зала выходить организованно, не торопясь.

ИНСТРУКЦИЯ №11

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при спуске и подъеме по лестничным пролетам

Инструкция составлена для предотвращения случаев травмирования детей на лестницах организаций образования.

1. Нельзя выходить на лестничную площадку без сопровождения взрослого.
2. Спускаться и подниматься по лестнице необходимо держась за перила.
3. При спуске и подъеме по лестнице не стоит идти парами и держать друг друга за руки.
4. Спускаться и подниматься по лестнице следует осторожно, нельзя перешагивать и перепрыгивать ступеньки, нужно уверенно ставить ногу на всю ступню.
5. Нельзя наступать на край ступенек, спрыгивать со ступенек.
6. Нельзя бежать по лестнице, обгонять друг друга, толкать.
7. Запрещено дергать за руки и тянуть за одежду впереди идущих воспитанников.
8. Нельзя спускаться по лестнице с большими предметами в руках.
9. Нельзя нагибаться за перила, висеть на них.
10. Нельзя возвращаться в группу /кабинет без разрешения взрослого и без него.
11. Если получили травму на лестнице, необходимо сообщить воспитателю.

ИНСТРУКЦИЯ №12

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при подготовке к прогулке

Инструкция разработана для предотвращения случаев травмирования детей во время подготовки к прогулке.

1. Перед выходом на прогулку нужно правильно одеться.
2. Одеваться нужно спокойно, не разбрасывать одежду, доставать ее из шкафчика по мере надобности.
3. Во время одевания нельзя толкать друг друга, не дергать за одежду.
4. Одеваясь, необходимо проверить, все ли ты застегнул и зашнуровал.
5. Если ты одея не правильно, это может мешать во время прогулки.
6. В карманах одежды не должно быть никаких посторонних предметов, потому что на улице мелкие вещи могут просто потеряться или испачкаться.
7. Во время сбора на прогулку, нельзя забираться, закрываться в шкафчике, потому что можно прищемить пальцы.
8. Выходить на прогулку нужно только с воспитателем.
9. При спуске по лестнице нужно быть осторожным, держаться за перила.
10. Открывать и закрывать двери нужно отсторожно, чтобы не прищемить свои пальцы и пальцы сверстников, которые идут сзади.

Правила безопасного одевания в раздевалке

Необходимо правильно одеваться, не разбрасывать одежду, доставать из шкафа по мере необходимости

Не закрываться в шкафчике

При ходьбе по лестнице держаться за перила

ИНСТРУКЦИЯ №13

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время прогулки на участке организации образования

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей во время прогулки на участке организации образования.

1. Нельзя выходить на прогулку без воспитателя.
2. Спускаясь по лестнице, необходимо смотреть под ноги, не толкаться, не спешить, держаться за перила. Выходить из здания организации образования нужно спокойно.
3. Нужно быть внимательным и осторожным, спускаясь с крыльца, не бегать.
4. Не брать в руки палки, камни и другие опасные предметы и не кидать их.
5. Подниматься на горку нужно только по лестнице, не устраивать на ней игры.
6. Скатываться с горки поочередно: дайте съехать другим, потом съезжайте сами.
7. Нельзя брать в рот различные предметы, облизывать их.
8. Нельзя засовывать голову между прутиками забора.
9. Запрещается выходить за пределы участка (площадки).
10. Нельзя залазить на забор, деревья, скамейки.
11. Играть с друзьями дружно, не ссориться, не драться, не толкаться.
12. Если на участок пришел незнакомый человек, нельзя:
  - подходить к нему;
  - брать ничего из его рук;
  - вступать с незнакомым человеком в разговор;
  - никуда ходить с незнакомцем;
  - рассказывать незнакомому человеку ничего о себе, о своей семье;
13. Необходимо сказать воспитателю о присутствии незнакомого человека.
14. Если увидели незнакомый предмет, нельзя:
  - подходить близко к незнакомому предмету;
  - задевать его ногой или палкой.
15. Нужно отойти от найденного предмета на безопасное расстояние.
16. Необходимо сообщить об опасной находке воспитателю.
17. В летний период:
  - надевать головной убор в солнечную погоду;
  - в жаркую погоду играть в тени;
  - босиком гулять только с разрешения воспитателя;
  - нельзя смотреть прямо на солнце, от этого может ухудшиться зрение;
  - пить на прогулке можно только кипяченую воду из своего индивидуального стаканчика;
  - нельзя есть фрукты (яблоко и др.) во время прогулки, так как руки грязные и на них много микробов, которые могут вызвать болезни;
  - нельзя брать в руки колкие, режущие предметы;
  - нельзя срывать и брать в руки грибы и незнакомые растения и ягоды.
18. В зимний период:

- ходить по дорожке, посыпанной песком;
- не держаться за руки, не толкать, идти друг от друга на некотором расстоянии;
- во время гололеда следует идти скользящим шагом, но не раскатываться;
- не прикасаться к металлическим предметам и оборудованию губами и языком;
- не ходить по лужам, затянутым тонким льдом;
- не бросать снег в глаза;
- во время игры не толкать друг друга, не ставить подножки;
- не проходить ближе 1,5 метров от зданий и сооружений, так как существует опасность падения сосулек и снега;
- не брать в руки и не облизывать упавшие сосульки;
- при падении, сразу сообщить воспитателю.

19. При проведении подвижных игр на площадке:

- внимательно выслушать правила игры;
- начинать игру только по сигналу воспитателя;
- играть только в определенном месте;
- при метании нельзя целиться в других детей;
- при метании бросать и бегать за мячом только после сигнала;
- во время игр не наталкиваться друг на друга, не ставить подножки, не тянуть за одежду, не толкать.

20. При катании на качелях:

- кататься только с разрешения и под наблюдением воспитателя;
- садиться на качели только по одному, чтобы не травмироваться;
- не раскачиваться сильно на качелях;
- не подходить близко к качелям, когда на них катается другой ребенок;
- не вставать на сиденье качели ногами;
- не слазить с качелей до тех пор, пока они не остановились;
- крепко держаться за поручни.

21. Необходимо остерегаться животных, забегающих на участок, не трогать и не дразнить их.

22. В случае получения травмы нужно сразу обратиться к воспитателю.

23. До возвращения с прогулки нужно помочь воспитателю собрать игрушки и построиться в колонну по двое.

24. Уходить с прогулки можно только с разрешения воспитателя и организованно группой.

ИНСТРУКЦИЯ №14

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в спальне детского сада

Инструкция разработана с целью предупреждения случаев травмирования детей во время нахождения в спальняй комнате.

1. Перед сном нужно сходить в туалет, умыться и прополоскать рот.
2. При открывании и закрытии двери в спальню детского сада нужно быть осторожным. Нельзя подставлять пальцы в двери, хлопать дверью.
3. В спальню входить тихо, не бегать, обращать внимание на острые углы кроватей.
4. Нельзя брать посторонние предметы в спальню (остатки пицци, заколки, колечки, игрушки и пр.).
5. Нельзя держать во рту, в руках или карманах пижам конфеты, косточки от компота, мелкие игрушки, детали от мозаик и др.
6. Во время раздевания перед сном и одевания после сна, нельзя бегать между кроватями, размахивать одеждой, покрывалами, одеялом, бросаться подушками.
7. Одежду нужно складывать аккуратно на стульчики. Стульчики должны стоять только в разрешенном месте, чтобы не загораживать проходы.
8. На время сна снимать очки, ложить их на специальный столик (если дети носят очки).
9. В спальняй комнате нельзя разговаривать, мешать другим детям.
10. Если проснулись раньше всех, не шумите.
11. В случае незначительного ранения, ссадины, ушиба в спальне необходимо обратиться к воспитателю.

ИНСТРУКЦИЯ №15

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время прогулок и экскурсий за пределы организации образования

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей во время прогулок и экскурсий за пределы организации образования.

1. Перед выходом на улицу нужно правильно одеться: застегнуть пуговицы, завязать шнурки и др..
2. Перед выходом на улицу нужно построиться в пары или тройки.
3. Запомнить, кто стоит с тобой в паре.
4. Внимательно выслушать воспитателя о маршруте следования.
5. В руках не должно быть никаких игрушек или предметов – их несёт взрослый.
6. Выходить за территорию детского сада/школы без сопровождения взрослого запрещается.
7. Во время пешеходной прогулки необходимо:
  - соблюдать дистанцию между парами;
  - идти спокойным шагом;
  - не толкать впереди идущих детей;
  - не дёргать и не держать их за одежду;
  - не ставить подножки;
  - не задерживать движение (если по какой-то причине надо остановиться, предупредить воспитателя, все остановятся и тебя подождут);
  - быть внимательным, не отставать от воспитателя;
  - разговаривать спокойным голосом, не кричать, а то не будет слышно, что говорит воспитатель;
  - идти только по тротуару с правой стороны, не выскакивать из строя.
8. Запрещается ходить по бордюру, который отгораживает дорогу от тротуара.
9. Переходить проезжую часть дороги нужно только со взрослым по пешеходному переходу, по зеленому сигналу светофора, соблюдая правила.
10. Запрещается подбирать с земли различные предметы (игрушки, бумажки, бутылки и пр.).
11. Нельзя подходить и гладить незнакомых животных.
12. Запрещается уходить с незнакомыми людьми, брать у них что-либо без разрешения воспитателя (игрушки, картинки, конфеты и пр.).
13. В случае незначительного ранения, ушиба, плохого самочувствия (усталость) немедленно обратиться к воспитателю.

ИНСТРУКЦИЯ №16

**по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников
при игре или проведении экспериментирования с песком,
в том числе на улице**

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при игре или проведении экспериментирования с песком, в том числе на улице.

1. Нельзя кидаться песком, разбрасывать его, играть с песком нужно осторожно, не поднимать руки с песком высоко, копать и строить из песка нужно спокойно, аккуратно, не толкаться в песочнице и возле песочницы.

2. Нельзя разбрасывать игрушки и пособия для игр с песком, пользоваться ими нужно аккуратно.

3. Нельзя тереть грязными руками глаза, лицо, нужно вымыть руки, после игры с песком.

4. Если все-таки попал песок в глаза, уши, нос или рот, необходимо вымыть их быстрее водой, и обязательно сказать об этом взрослым (воспитателю, помощнику воспитателя).

ИНСТРУКЦИЯ №17
по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников
при проведении экспериментирования и игр с водой (мыльные пузыри),
в том числе на улице

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при проведении экспериментирования и игр с водой, в том числе на улице.

1. Все игры с водой (мыльными пузырями) проводятся только с разрешения воспитателя.
2. Мыльную воду необходимо разводить в определенной посуде только с разрешения воспитателя.
3. Для надувания мыльных пузырей использовать только пластмассовые соломинки или специальные приспособления от готовых мыльных пузырей.
4. Нельзя брызгать мыльную воду в лицо и на одежду другим детям.
5. Нельзя пить мыльную воду.
6. Запрещается тыкать соломинками в других детей.
7. Нельзя пускать мыльные пузыри в лицо другим детям.
8. Нельзя бегать с мыльными пузырями по группе/кабинету или участку организации образования, отнимать мыльные пузыри друг у друга, толкать других детей, держащих в руках мыльные пузыри, т.к. это может привести к разливу мыльной жидкости, на которой может кто-либо поскользнуться, упасть и получить травму.
9. После игры или экспериментирования, тщательно вымыть руки и убрать всё на место, отдельно от других игрушек.
10. При попадании мыльной воды в глаза, нужно сразу обратиться к воспитателю.

ИНСТРУКЦИЯ №18

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в медицинском кабинете

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при посещении медицинского кабинета.

1. Перед посещением медицинского кабинета необходимо вымыть руки с мылом.
2. В медицинский кабинет и из него необходимо идти в сопровождении воспитателя или медработника.
3. Нельзя заходить в медицинский кабинет в верхней одежде, шапке и без сменной обуви.
4. Нужно внимательно слушать медицинского работника о причине посещения медицинского кабинета.
5. Необходимо выполнять указания медицинского работника.
6. Лежать на кушетке нужно аккуратно и спокойно.
7. При наличии в медицинском кабинете ртутных термометров пользоваться ими нужно очень аккуратно, чтобы не разбить их.
8. В кабинете нельзя трогать руками предметы из стекла, медицинские инструменты и лекарственные препараты.
9. Нельзя пробовать на вкус и прятать в карман без назначения врача лекарственные препараты.
10. Нельзя нюхать лекарства и жидкости в стеклянной таре.
11. Если разбилась стеклянная посуда, нельзя прикасаться к осколкам, их соберет медицинский работник.
12. Нельзя трогать электрические приборы, провода и розетки в медицинском кабинете.
13. Во время обследований, прививок и других медицинских процедур не нужно паниковать, кричать и хватать за руки взрослых. Крики могут напугать других детей и усложнить медицинскую процедуру.
14. До начала и после окончания медицинских процедур нужно рассказать медицинскому работнику о своём самочувствии предельно честно. Не скрывайте симптомы (головокружение, ощущения боли, тошноту и прочее).

ИНСТРУКЦИЯ №19 по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в бассейне

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при посещении бассейна.

1. В помещение бассейна нужно входить организованно, занять индивидуальное место для раздевания.
2. Нужно надеть шапочку для плавания, резиновую обувь для принятия душа.
3. Спокойно пройти в помещение бассейна по антискользящей дорожке и занять место на скамейке.
4. Нужно внимательно слушать и выполнять все команды инструктора по плаванию.
5. Спускаться в бассейн по лестнице по одному, нельзя толкать других детей.
6. Все задания в воде нужно выполнять строго по свистку.
7. Спортивный инвентарь для плавания использовать только по назначению.
8. Запрещается брызгать воду на других детей и наплывать на них во время выполнения задания.
9. Нельзя допускать притапливания других детей.
10. При возникновении затруднений по выполнению упражнения нужно обратиться к инструктору по плаванию.
11. Выходить из бассейна нужно организованно по одному с разрешения инструктора по плаванию, не толкая других детей.

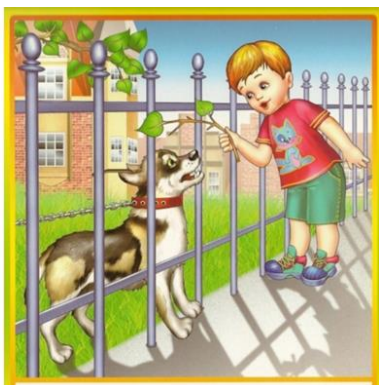

ИНСТРУКЦИЯ №20

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при контакте с животными

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при контакте с животными.

1. Нельзя подходить на улице к беспризорным кошкам и собакам, гладить и брать их на руки. Они могут быть больными, а некоторые животные кусаются без предупреждения.
2. Нельзя дразнить и бить животных, кидать в них камни или палки.
3. Нельзя отбирать у животных корм, кормить их с рук!
4. Нельзя трогать детенышей животных.
5. Нельзя тянуть животное за хвост.
6. Нельзя замахиваться на собаку, это может только разозлить ее.
7. Нельзя убегать от собаки и делать резких движений.
8. Нужно относиться к животным с уважением и не прикасаться к ним в отсутствие хозяина.
9. Нельзя трогать животных во время сна или еды.
10. Нельзя отбирать то, с чем собака или кошка играет, чтобы избежать их защитной реакции.
11. Нельзя кормить чужих собак.
12. Нельзя приближаться к собаке, находящейся на привязи.
13. Нельзя целовать животных, даже домашних кошек и собак, так как они часто роются в земле и у них на мордочке много микробов, которые при поцелуе могут передаваться.
14. Если укусило животное, немедленно нужно сказать об этом взрослым и обратиться к врачу.
15. После игры с животными, нужно обязательно тщательно вымыть руки с мылом.
16. Нельзя заглядывать и засовывать руку в нору.
17. Нельзя трогать гнездо птиц.

ИНСТРУКЦИЯ №21 **по соблюдению правил безопасного поведения** **воспитанников при наблюдении за насекомыми**

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при наблюдении за насекомыми.

1. Если рядом с вами летает пчела или оса, не пытайтесь ее поймать или убить. Пчелы и осы очень больно жалят. Спокойно перейдите на другое место.

2. Нельзя трогать муравейники и наступать на них. Муравьи больно кусаются, защищая свое жилище.

3. Если вас укусила оса или пчела, нужно немедленно сообщить об этом воспитателю.

4. Нельзя чесать место укуса, от этого может образоваться рана.

5. Нельзя ловить бабочек, кузнечиков и прочих насекомых, отрывать им лапки и крылышки.

6. Если вы обнаружили на своем теле клеща, не старайтесь его убрать, так как его жало останется под кожей. Нужно немедленно сообщить воспитателю и обратиться в медпункт.

7. Возвращаясь с прогулки, необходимо тщательно осмотреть свое тело и одежду, чтобы убедиться в отсутствии на них клещей и других насекомых.

ИНСТРУКЦИЯ №22

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при контакте с растениями и ягодами

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей при контакте с растениями и ягодами.

1. Правила безопасного обращения с растениями.

1.1. Нельзя употреблять незнакомые ягоды.

1.2. Нельзя кушать даже съедобные растения, овощи, фрукты и ягоды, предварительно не помыв их.

1.3. Нельзя трогать цветы, кустарники, другие растения, если они вам незнакомы. Опасным может быть даже прикосновение к ядовитым растениям. Они могут вызвать ожог кожи и трудно заживающие раны.

1.4. Нельзя покусывать травинку, потому что стебли, листья, цветы многих растений ядовиты, а несколько несъедобных ягод могут даже оказаться смертельными для человека.

1.5. Придя с прогулки, из парка, леса, нужно обязательно вымыть руки с мылом.

1.6. Есть растения, которые считаются лекарственными. Их следует собирать со взрослыми на даче, в лесу.

2. Правила безопасного обращения с грибами.

2.1. Нельзя класть в рот сырые грибы.

2.2. Нельзя собирать грибы на участке, в городе, они могут оказаться ядовитыми.

2.3. Можно собирать грибы в лесу только с разрешения взрослых.

2.4. Если вы нашли грибы во время прогулки:

- нельзя трогать их руками;

- нужно немедленно сообщить об этом взрослому и покажите это место.

ИНСТРУКЦИЯ №23
по соблюдению правил безопасного поведения
воспитанников в быту

Инструкция разработана с целью предотвращения случаев травмирования детей в быту.

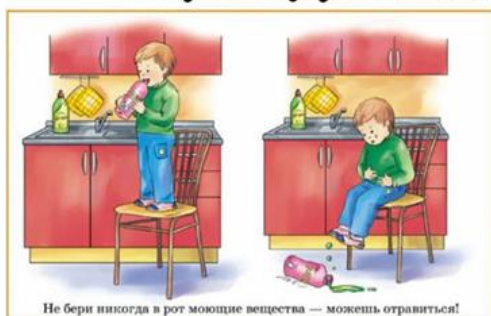
1. Дома нельзя взбираться на подоконник и играть на нем, это опасно. Можно упасть вниз из окна на улицу или пораниться разбившимся стеклом.
2. Нельзя наклоняться через балконное ограждение, можно выпасть.
3. Запрещено пользоваться газовой плитой без контроля взрослых.
4. Нельзя играть с включенными электроприборами, выключать их из розетки, держать за шнур питания.
5. Нельзя вставлять в розетки металлические предметы.
6. Необходимо закрывать за собой водопроводные краны.
7. При закрывании-открывании дверей, нужно быть осторожным, чтобы не прищемить пальцы.
8. Нельзя залезать на шкафы, комоды, столы, можно упасть.
9. Нельзя играть с острыми и стеклянными предметами, можно пораниться.
10. Нельзя играть с баллончиками дезодоранта и освежителями воздуха, лаками, спичками и зажигалками, так как это может привести к пожару.
11. Нельзя играть и пробовать на вкус таблетки и лекарства, порошки и моющие средства, это очень опасно.
12. Нужно остерегаться столкновений с зеркалом и стеклом в дверях. Нельзя бросать в стекла и зеркала предметы, можно пораниться осколками стекла.
13. Если разбилось стекло, столовая посуда, нельзя собирать осколки руками, необходимо использовать веник (щетку) и совок.
14. Нельзя брать мелкие предметы в рот, засовывать их в нос и уши.
15. Нельзя открывать дверь незнакомым людям, если вы одни дома. Необходимо посмотреть в глазок и убедиться, что за дверью родственники.
16. Выходя на прогулку, нельзя уходить со двора. Ни в коем случае нельзя уходить с незнакомыми людьми.
17. Нельзя рассказывать незнакомому человеку ничего о себе и своей семье.
18. Нельзя садиться в незнакомую проезжающую машину, даже если вам обещают купить сладости, игрушку, отвезти к маме или родным. Нельзя принимать ничего от посторонних людей.
19. Играть с детьми нужно дружно, не драться и не толкать, чтобы не получить ушибы.
20. Нельзя поднимать и приносить в дом незнакомые свертки, сумки, их содержимое может оказаться опасным для вашей жизни.
21. Нельзя дразнить собак (они могут укусить) и трогать бездомных животных.
22. Нельзя кидаться песком в песочнице, он может попасть в глаза вам и окружающим.
23. Нельзя залезать на дерево, ветка может сломаться, и вы упадете.

24. Нельзя есть незнакомые ягоды на улице, срывать грибы, они могут быть ядовитыми.

25. Нельзя поднимать конфеты, жевательные резинки и иную еду во дворе, она может быть испорчена.

ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ В БЫТУ

ПРАВИЛА БЕЗОПАСНОСТИ ДЛЯ ДОШКОЛЬНИКОВ

НЕЛЬЗЯ открывать дверь незнакомым людям

НЕЛЬЗЯ заходить на лёд водоёмов

НЕЛЬЗЯ ходить с незнакомыми людьми

НЕЛЬЗЯ сидеть на подоконнике

ЕСЛИ ПОТЕРЯЛСЯ, ОБРАТИСЬ К ПОЛИЦЕЙСКОМУ

НЕЛЬЗЯ подбирать чужие вещи

НЕЛЬЗЯ подходить близко к фейерверку

НЕЛЬЗЯ играть на стройке

ИНСТРУКЦИЯ №24

для детей дошкольного возраста по пожарной безопасности

Инструкция разработана для воспитанников с целью предотвращения пожароопасных ситуаций и сохранения здоровья и жизни детей в случае возникновения пожара.

1. Возможные источники пожара: спички, зажигалки, неисправные электроприборы, оголенные провода, огонь, дым, горящая конфорка газовой плиты.

2. Общие правила пожарной безопасности детей

2.1. Нельзя играть со спичками и зажигалками, это приведет к пожару.

2.2. Нельзя играть с баллончиками дезодорантов.

2.3. Нельзя без взрослых зажигать газ.

2.4. При отсутствии взрослых нельзя включать электроприборы.

2.5. Запрещается разжигать костер самостоятельно.

2.6. Нельзя бросать в костер незнакомые предметы, баллончики, они могут взорваться.

2.7. Нельзя поджигать бумагу, ветошь, пух, сухую траву – это приведет к пожару.

2.8. Нельзя трогать электропровода, ничего на них вешать, играть вблизи электрических приборов.

2.9. В случае возникновения пожара нужно немедленно позвать взрослых.

3. Правила пожарной безопасности на территории детского сада/школы

3.1. В детский сад/школу запрещается приносить спички, зажигалки, газовые баллончики, баллончики от дезодоранта.

3.2. На территории детского сада/школы запрещается разводить костры, применять фейерверки и петарды, жечь спички, проводить эксперименты с огнем.

3.3. Если почувствовали запах дыма, горелой бумаги, резины нужно немедленно сообщить воспитателю.

3.4. В случае пожара в детском саду/школе производится эвакуация, через звуковой оповещатель.

3.5. При эвакуации, нужно сохранять спокойствие, внимательно слушать указания воспитателя, при перемещениях не толкать и не обгонять других детей.

4. Правила пожарной безопасности дома, в квартире

4.1. Если дома случился пожар, необходимо убежать из комнаты, квартиры, дома и рассказать об этом взрослым (прохожим, соседям).

4.2. Если дверь закрыта, а ключей нет, нужно быстро пробраться к балкону, окну и звать на помощь.

4.3. Во время пожара нельзя прятаться в шкаф, под кровать или диван, взрослые могут вас не найти.

4.4. Если в квартире, дома много дыма, нужно низко нагнуться, прикрыть нос и рот мокрым полотенцем, рукавом, платком и двигаться к двери.

4.5. Если на вас загорелась одежда, необходимо упасть на пол или землю и катаясь сбивать огонь.

4.6. Нельзя тушить водой горящие электроприборы (телевизор, компьютер).

4.7. При пожаре следует знать:

- если пожар небольшой, его можно потушить водой или накрыть плотным одеялом (покрывалом);
- нельзя тушить водой горящие электроприборы;
- опасен не только огонь, но и дым;
- нельзя прятаться в дальних углах, под кроватями, за шкафами и в них;
- нельзя оставаться в помещении, где начался пожар, а необходимо уйти и звать на помощь взрослых.

ИНСТРУКЦИЯ №25

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в чрезвычайных ситуациях

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предотвращения случаев травмирования во время чрезвычайных ситуаций (землетрясения, взрыве, наводнении).

1. При чрезвычайной ситуации нужно немедленно подойти к воспитателю или другому знакомому взрослому.
2. Нельзя прятаться под кровати, столы, за шкафы, убегать в другие помещения и др. Это мешает взрослым быстро вас отыскать и спасти.
3. Необходимо выполнять инструкции взрослого.
4. При землетрясении или взрыве нужно выбежать на открытое безопасное место из помещения за взрослым.
5. При отсутствии взрослого – нужно выйти самостоятельно, определяя безопасный маршрут.
6. При наводнении нужно избегать подвалов, необходимо подниматься на верхние этажи здания.
7. Запрещается убегать за пределы участка детского сада/школы.
8. Нельзя уходить с незнакомыми людьми.
9. При травме необходимо сразу сообщить любому сотруднику детского сада/школы.

ИНСТРУКЦИЯ №26

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время грозы и молнии

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предотвращения случаев травмирования во время грозы и молнии.

1. Нельзя стоять под деревом во время грозы. Особенно если оно растёт одиноко среди голой местности, такой способ укрытия для человека смертельно опасен.

2. Во время грозы нельзя находиться на открытой игровой площадке или пляже. Запрещается находиться в это время у воды, купаться, кататься на лодке.

3. Во время грозы, если ты оказался на открытой местности, то необходимо найти неглубокий овраг, сгруппироваться на земле, поджав ноги и обхватив руками колени. Нельзя ложиться во весь рост на мокрую землю – в этом случае она проводник электричества.

4. В качестве укрытия нельзя использовать стог сена, а также отдельно стоящую постройку.

5. Нельзя раскрывать над собой зонтик.

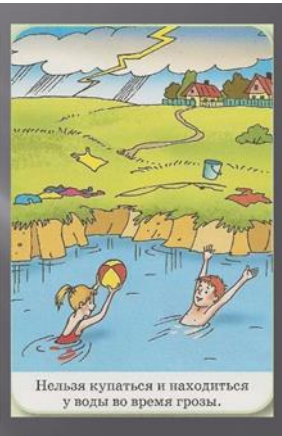
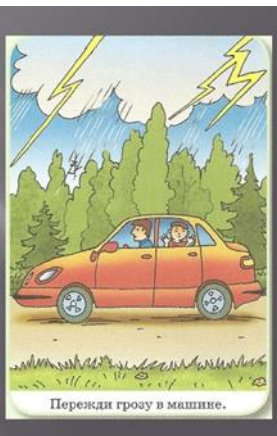
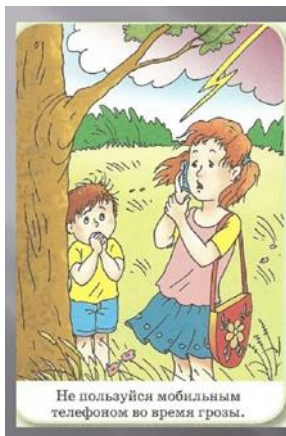
6. Нужно дальше от себя держать металлические предметы.

7. Во время грозы можно находиться в машине.

8. Во время грозы дома нужно закрыть окна и форточки, нельзя допускать сквозняк, прикасаться к металлическим трубам отопления, к батареям и телефону, нужно как можно дальше находиться от электрических розеток.

9. Нужно отключить от электричества компьютер, телевизор и другие электроприборы, нельзя разговаривать по мобильному телефону.

10. Нельзя двигаться и паниковать, если в комнату залетел светящийся шар (шаровая молния). Не отмахивайся и не беги от нее – резкое движение притянет ее к тебе. Необходимо осторожно открыть окно или дверь, шар под воздействием воздушного потока вылетит и вскоре взорвется. Если молниич приближается к тебе, нужно попытаться медленно отклониться в сторону.

ИНСТРУКЦИЯ №27
для детей дошкольного возраста
по ознакомлению с правилами дорожного движения

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предотвращения случаев травмирования на улицах.

1. При выходе на улицу необходимо посмотреть сначала налево, потом направо, чтобы не помешать прохожим.
2. Путь нужно выбирать самый безопасный, по которому требуется реже переходить улицу или дорогу.
3. Когда идешь по улицам города, будь осторожен, не торопись. Иди только по тротуару или обочине.
4. Иди нужно по правой стороне тротуара.
5. По обочине нужно идти подальше от края дороги.
6. Нельзя выходить на проезжую часть улицы или дороги.
7. На узком тротуаре необходимо остановиться и пропустить идущего навстречу взрослого.
8. Проходя мимо ворот, нужно быть осторожным, из ворот может выехать автомобиль.
9. Необходимо осторожно проходить мимо стоящего автомобиля, пассажиры могут резко открыть дверь и ударить тебя.
10. Дети дошкольного возраста должны переходить дорогу только со взрослыми.
11. Улицу переходят только по пешеходным переходам.
12. Переходы через улицу или дорогу обозначены линиями разметки на проезжей части и дорожными знаками. Запомни и знай знак дорожного перехода.
13. Если линии пешеходного перехода есть только на одной стороне перекрестка, то переходить улицу можно только по указанному пешеходному переходу.
14. На широких дорогах в середине пешеходного перехода устанавливают «островки безопасности», где пешеход спокойно может переждать поток машин.
15. Опасным местом является перекресток с большим движением. Пешеход на таком перекрестке должен быть очень внимательным и осторожным.
16. Пешеходы идут по обочине навстречу транспорту и видят машины, движущиеся навстречу.
17. Когда переходят улицу, следят за сигналом светофора:
  - красный цвет – стоп, не двигайся вперед;
  - желтый цвет – внимание, жди следующего сигнала;
  - зеленый цвет – теперь можно переходить улицу.
18. Нельзя кататься на коньках, санках и лыжах около дорог и на самих дорогах.
19. Запрещен выезд на самокатах и велосипедах на улицу или дорогу. Кататься на велосипедах, самокатах можно только в отведенных для этого местах: дворах, парках и на площадках.
20. Играть нужно только на спортивных площадках и стадионах.

ПРАВИЛА ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ

Пешеходный переход
От беды убержёт!
Все дороги на пути
По нему переходи!

Первым делом нужно нам
Посмотреть по сторонам:
Слева, справа путь свободен?
Значит, смело переходи!

Если же машина рядом,
Пропустить её нам надо!
Мы немного подождём
И спокойно перейдём.

Если транспорт тут и там,
Перейти так сложно нам!
Пусть на помощь здесь придёт
Нам подземный переход!

Вот зелёный свет зовёт
Смело двигаться вперёд.
Ныне главный – пешеход,
А потом – машин черёд!

Вот зажёгся красный свет.
Говорит: «Дороги нет!»
Не бегите, не спешите,
Свет зелёный подождите!»

Никогда не забывай:
На дороге – не играй!
Здесь опасно заезваться!
Здесь не место баловаться!

Если тротуара нет,
Будь внимательней вдвойне!
По обочине иди,
Во все стороны гляди!

ШАГАЯ ОСТОРОЖНО, ПО УЛИЦЕ ИДИ И ТОЛЬКО ТАМ, ГДЕ МОЖНО ЕЕ ПЕРЕХОДИ!

ПЕШЕХОДЫ ОБЯЗАНЫ
ЗНАТЬ И СОБЛЮДАТЬ
ТРЕБОВАНИЯ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ

НА ТРОТУАРЕ ИЛИ ОБОЧИНЕ
РАСПОЛОЖЕНА СПЕЦИАЛЬНАЯ
ПОСАДОЧНАЯ ПЛОЩАДКА НА НЕЙ
СЛЕДУЕТ ОЖИДАТЬ АВТОБУС

НАЗЕМНЫЙ ПЕШЕХОДНЫЙ ПЕРЕХОД
ОБЪЕДИНЯЕТСЯ СПЕЦИАЛЬНЫМИ
ДОРОЖНЫМИ ЗНАКАМИ И РАЗМЕТКОЙ

ПЕРЕХОДЯ ДОРОГУ НА ЗЕЛЕНЬ
СИГНАЛ СВЕТОФОРА, НУЖНО
СЛЕДИТЬ ЗА ДВИЖЕНИЕМ
АВТОМОБИЛЕЙ

ПО ОБОЧИНЕ ДОРОГИ
СЛЕДУЕТ ИДИ НАВСТРЕЧУ
ДВИЖЕНИЮ ТРАНСПОРТА

ПЕРЕХОДИТЬ ДОРОГУ
ОПАСНО КАК ПОЗАДИ
АВТОБУСА, ТАК И СПЕРЕДИ

ИНСТРУКЦИЯ №28

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в общественном транспорте

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предотвращения несчастных случаев в общественном транспорте.

1. Никогда не подходите близко к краю остановки, платформы.
2. Нельзя торопиться и толкать других детей, при входе и выходе из транспорта.
3. Нельзя стоять на ступеньках и прислоняться к дверям во время движения транспорта, нужно держаться крепко.
4. Не засыпайте во время движения.
5. Запрещено выглядывать из окон или высовывать из окон руки.
6. Нельзя пить во время движения. Попить можно в то время, когда транспорт остановился.
7. Запрещено во время движения вставать с мест и ходить по салону.
8. Если в автобусе, троллейбусе или трамвае начался пожар, рот и нос необходимо прикрыть шарфом или платком, т.к. ядовитый газ в транспорте при пожаре очень опасен.
9. В аварийной ситуации не паникуйте, строго выполняйте указания взрослых.

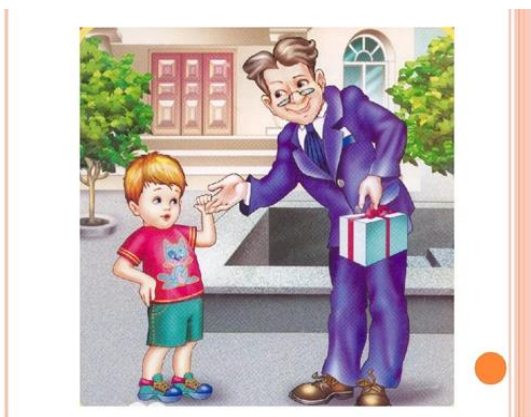

ИНСТРУКЦИЯ №29

по соблюдению правил безопасного поведения воспитанников с незнакомыми людьми

Инструкция разработана для детей дошкольного возраста с целью предотвращения несчастных случаев в общении с незнакомыми людьми.

1. Нельзя знакомиться на улице с посторонними людьми.
2. Нельзя сообщать личную информацию (адрес, телефон, имена родителей) незнакомцам.
3. Нельзя выходить за пределы двора и не гулять в незнакомых местах без сопровождения близких.
4. Нельзя разговаривать с незнакомыми людьми и рассказывать о себе.
5. Нельзя соглашаться на предложения незнакомых людей.
6. Нельзя принимать подарки от незнакомых людей.
7. Нельзя верить незнакомцам.
8. Нельзя заходить в лифт или подъезд с незнакомыми людьми.
9. В случае опасности, необходимо отойти в людное место, привлечь внимание окружающих.
10. Если с тобой произошел случай, когда посторонние люди звали тебя или обещали что либо, помни, об этом обязательно нужно рассказать своим родителям или близким родным.

СОДЕРЖАНИЕ

№	Наименование инструкции	Стр.
1	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в организации образования	4
2	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в раздевалке дошкольной организации	5
3	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в умывальной и туалетной комнате детского сада	6
4	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при приеме пищи в детском саду	7
5	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время игровой деятельности	8
6	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе с материалами по изобразительной деятельности	10
7	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе с материалом для развития мелкой моторики	11
8	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при работе в уголке живой природы	12
9	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при посещении спортивного зала, на организованной деятельности «Физическая культура»	13
10	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в музыкальном зале	14
11	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при спуске и подъеме по лестничным пролетам	15
12	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при подготовке к прогулке	16
13	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время прогулки на участке организации образования	18
14	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в спальне детского сада	19
15	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время прогулок и экскурсий за пределы организации образования	20
16	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при игре или проведении экспериментирования с песком, в том числе на улице	21
17	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников при проведении экспериментирования и игр с водой (мыльные пузыри), в том числе на улице	22

18	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в медицинском кабинете	23
19	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в бассейне	24
20	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников с животными	25
21	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников с насекомыми	26
22	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников с растениями и ягодами	27
23	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в быту	29
24	Для детей дошкольного возраста по пожарной безопасности	31
25	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в чрезвычайных ситуациях	32
26	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников во время грозы и молнии	33
27	Для детей дошкольного возраста по ознакомлению с правилами дорожного движения	35
28	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников в общественном транспорте	36
29	По соблюдению правил безопасного поведения воспитанников с незнакомыми людьми	37